КОШТ НУМАРУ 5 кап.

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.
Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.
Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: ... Зьмена адрасу: іншагародніх—20 к., мясцовых—10 к.
ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: ... Сьпешныя на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу біржацца 10 проц. налогу.
ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: ... Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

НАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА.

№ 48 (2236) Субота, 25-га лютага 1928

Новая тактыка.

7.000 чалавек уваходзіць у камуністычную партыю Вялікабрытаніі, сем тысяч чалавек пры 11 мільёнах застрахаваных рабочых, пры 5 мільёнах членаў прафсаюзаў, пры амаль такой-жа колькасьці членаў Рабочае партыі. Можа паказацца на першы погляд, што становішча катастрафічнае, што жменька камуністаў ня мае ніякіх шансаў заваяваць рабочы рух, тым больш, што рэфармісты, заручыўшыся дапамогаю кіруючых органаў Рабочае партыі і прафсаюзаў, усімі сродкамі спрабуюць ізаляваць камуністаў ад рабочых, абкружыць усе пралетарскія арганізацыі такой загародай, праз якую камуністу таксама цяжка пралезьці, як вярблюду праз голкавае вушка.

І ўсё-ж камуністы ня толькі не адрэзаны ад рабочага руху, яны непасрэдна кіруюць барацьбой 800-900 тысяч арганізаваных рабочых (прафсаюзны рух меншасьці), яны пранікаюць нават у Рабочую партыю, дзе выкрышталізоўваецца рух левага крыла, які калі не арганізацыйна, то ідэйна падпачальваецца гегемоніі камуністычнае партыі, урэшце, цэлы шэраг прафсаюзаў і ў тым ліку самы буйны віх—фэдэрацыя горнарабочых—надзвычайна ўважліва прыслухоўваецца да голасу кампартыі і ў шэрагу мясцовых арганізацый (Паўднёвы Уэльс, Шатляндыя) высоўваюць камуністаў на кіруючыя пасады.

Пастанова Камінтэрну па ангельскаму пытаньню зазначае шляхі да арганізацыйнага замацаваньня дасягнутых посьпехаў, да ўцягваньня самых шырокіх пралетарскіх пластоў у камуністычную партыю пад лёзунгамі бязьлітаснае барацьбы з рэакцыйнай буржуазеяй і яе агентамі ў шэрагах рабочай клясы.

Палявеньне шырокіх рабочых мас адпавядае ўсё большае направеньне бюракратычнага кіраўніцтва Рабочае партыі. Рабочая партыя нават арганізацыйна ператвараецца ў звычайную сацыял-дэмакратычную партыю, з якое ўсе інакш думаючыя выключаюцца нават не ў індывідуальным парадку, а цэлымі арганізацыямі (так, напр., выключаны ўсе мясцовыя арганізацыі Рабочае партыі з «левымі сымпатыямі», усе, прадаўжаўшыя цярпець у сваім асяродку нават асобных камуністаў). Пасьля вопыту ўсеагульнае і гарняцкае забастоўкі 1926 г., пасьля фактычнага падтрыманьня Макдональдам палітыкі брытанскага імпэрыялізму ў адносінах да Савецкага Саюзу, да Кітаю, Індыі і г. д. зусім ясна, што Рабочая партыя, гэта партыя прамысловага міру, «у выпадку захопу ўлады, у сучасных умовах» з самага пачатку будзе яўнай зброяй наступу на рабочых.

Пры гэткіх умовах цалкам пасьлядоўна зазначэньне Камінтэрну на тое, што ангельская кампартыя павінна ва ўсім і ўсюды процістаўляць сябе рабочай партыі таксама, як і процістаўляе сябе ўсякай іншай сацыял-дэмакратычнай партыі, павінна бязьлітасна выкрываць здрадніцкую тактыку верхавіны Рабочае партыі і генеральнае рады трэд-юніёнаў. Гэта ня значыць, што тыя камуністы, якім (праз прафсаюзы) яшчэ ўдаецца заставацца ў шэрагах рабочае партыі, павінны неадкладна з яе выйсьці, а партыя ў цэлым павінна адмовіцца ад патрабаваньня прыёму ў Рабочую пертыю.

Але камуністы, якія застаюцца ў шэрагах Рабочае партыі, не павінны ні ў сваёй агітацыі, ні ў сваёй практычнай працы зьвязваць сябе дысцыплінай Рабочае партыі. Партыя ў цэлым павінна выкарыстаць сваё патрабаваньне аб прыёме для шырокай кампаніі за зьмену кіраўніцтва Рабочае партыі і трэд-юніёнаў.

У зьвязку з гэтым стаіць і самастойнае выступленьне на парляманцкіх выбарах і адносіны да «рабочага ўраду", як да чарговага буржуазнага ўраду, ствараемага выключна для ашуканства рабочае клясы.

Урэшце надзвычайна важнае значэньне мае пастанова Выканкому Камінтэрну аб выданьні штодзённай камуністычнай газэты. Няма патрэбы даказваць, што друк—магутны сродак арганізацыі мас. Між тым, да гэтае пары кампартыя мела толькі штотыднёвы орган, яўна нездавальняючы для барацьбы з „Дэйлі Геральд», пры дапамозе якога Рабочая партыя мае магчымасьць штодзень атручваць мазгі рабочых рэфармісцкаю палітыкаю перамешанай з вялікай колькасьцю мяшчанскае галімацьці.

Пры правільным правядзеньні новае тактыкі, пры шырокай растлумачваючай і агітацыйнай кампаніі заваёва мас ангельскай кампартыяй забясьпечана.

Нямецкая стачка сарвана рэфармістамі.

БЭРЛІН, 22-2. Рэзалюцыя аб спыненьні забастоўкі мэталёўцаў у Сярэдняй Нямеччыне была ўхвалена на акруговай канфэрэнцыі агульна-нямецкага саюзу мэталёўцаў большасьцю ўсіх проці 4 галасоў камуністаў.

Цэнтральны забастовачны камітэт заяўляе ў сваёй адозьве, заклікаючай да спыненьня забастоўкі, што «рабочая кляса мае магчымасьць на надыходзячых выбарах у рэйхстаг паклапаціцца аб тым, каб яна мела больш волі ў сваіх учынках, чымся да гэтага часу».

Бастуючыя ня хочуць спыняць барацьбы.

БЭРЛІН, 22-II. Мясцовая дэлегацкая канфэрэнцыя рабочых-мэталістаў у Гальле большасьцю ўсіх проці 15 галасоў ухваліла рэзалюцыю, якая востра ганьбіць пастанову акруговае канфэрэнцыі аб спыненьні забастоўкі. Рэзалюцыя гаворыць, што пытаньне аб спыненьні ці працягу барацьбы можа быць вырашана толькі шляхам рэфэрэндуму сярод бастуючых.

Далей рэзалюцыя патрабуе, каб барацьба ня спынялася пры ўжываньні самых рашучых сродкаў і была разгорнута на самым шырокім фронце. Неабходна,—гаворыцца ў рэзалюцыі,—зьвярнуцца да рабочых СССР з заклікам аб падтрыманьні. Трэба вымагаць 8-мігадзіннага рабочага дню і пакончыць з палітыкаю цынічных разглядаў справы ў арбітражы, арганізаваўшы барацьбу проці трэстаў і проці іх ураду. Барацьба павінна весьціся да перамогі.

Гістарычная прапанова СССР.

АЦЭНКА САВЕЦКАГА ПРАЭКТУ АБ РАЗБРОЕНЬНІ Ў АНГЛІІ.

ЛЁНДАН, 23-II. Лёрд Кошэндэн у гутарцы з жэнеўскім карэспандэнтам «Дэйлі Экспрэс» сказаў: «Я думаю, што трэба сур'ёзна і па ўсёй форме разглядзець, якія выгады расейскіх прапаноў, а не адхіляць іх толькі таму, што яны ідуць з Масквы. Калі расейскі праэкт стане прадметам абмеркаваньня, а гэта будзе ў сакавіку, дык я зьвярну на гэтыя прапановы самую сур'ёзную ўвагу».

У перадавым артыкуле газэты гаворыцца, што разброеньне павінна быць ажыцьцёўлена паступова, а «СССР тым часам будзе адзначана ў гісторыі, як дзяржава, узарваўшая скліканую Лігай Нацый канфэрэнцыю па разброеньні прапановаю разброіцца».

ШВЭДЗКІМ ГАРНЯКАМ ПАГРАЖАЕ ВЫКЛЮЧЭНЬНЕ З АМСТЭРДАМУ

ЗА СУПРАЦОЎНІЦТВА З ГАРНЯКАМІ СССР.

ПАРЫЖ, 23-II. Учора ў Брусэлі адчынілася сэсія выканкому міжнароднае фэдэрацыі гарнякоў. Першым абмяркоўвалася пытаньне аб угаворы між саюзамі горнарабочых Швэцыі і СССР. Сьміт (старшыня выканкому фэдэрацыі) падкрэсьліў, што асобныя палажэньні гэтага ўгавору «пярэчаць духу Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу».

Заслухаўшы тлумачэньні прадстаўніка швэдзкіх гарнякоў Сьестрэма і нарвэскіх—Обергарда, выканком фэдэрацыі пастанавіў дапусьціць швэдзкіх дэлегатаў да ўдзелу ў бягучай сэсіі, але прасіць іх зноў разглядзець сумесна з зацікаўленымі саюзамі і камітэтамі пытаньне аб магчымасьці далейшага пабыту швэдзкага саюзу ў міжнароднай фэдэрацыі; адкласьці пастанову па пытаньні аб швэдзка-савецкім угаворы да наступнай сэсіі.

У Швэцыі лёкаутавана 75.000 рабочых.

СТАКГОЛЬМ, 23-II. Швэдзкае тэлеграфнае агенцтва паведамляе: «Новая спроба пагадзіць канфлікт у цэлюлёзнай прамысловасьці шляхам замірэньня бакоў пацярпела няўдачу. З гэтае прычыны швэдзкі саюз прамыслоўцаў пастанавіў пашырыць лёкаут на папяровыя фабрыкі, на якіх занята 13 тысяч рабочых. Агульная колькасьць рабочых, ахопленых канфліктам у лясной, горнай, цэлюлёзнай і папяровай прамысловасьці павялічваецца, такім чынам, да 75 тысяч чалавек. Лёкаут на папяровых фабрыках распачнецца 5 сакавіка і ня будзе спыняцца, пакуль ня ліквідуецца канфлікт у цэлюлёзнай прамысловасьці».

РЭПРЭСІІ ПРОЦІ ЧЭХА-СЛАВАЦКАЕ КАМПАРТЫ.

ПРАГА, 20-II. Паліцэйскія рэпрэсіі проці камуністычнае партыі за апошні час павялічыліся. Паліцыя сыстэматычна зачыняе партыйныя гурткі самаадукацыі, не зважаючы на тое, што водлуг закону аб сходах яна наогул ня мае права зьяўляцца на зачыненыя сходы. Забаронен таксама орган студэнцкае камуністычнае фракцыі «Авангард», які выходзіў у працягу 3-х гадоў.

Беларуская Грамада перад фашысцкім судом

Працэс зацягнецца да мая м-ца.

А СУДЗЬДЗІ ХТО?

22-га лютага, г. ё. за дзень да працэсу «Грамады», віленская манархічная газэта «Слово» пісала:

„Заўтра ў Віленскім акруговым судзе распачынаецца галасны працэс членаў зьліквідаванай «Грамады» на чале з б. пасламі: Тарашкевічам, Мятлой, Рак-Міхайлоўскім і іншым.

Працэс гэты, які ўзбуджае вялікае зацікаўленьне шырокіх мас грамадзянства, працягнецца—з дванаццацідзённым перарывам на час выбараў—праўдападобна да маю г. г.

У склад суду ўваходзяць: старшынёю—віцэ-старшыня Аўсянко, судзьдзі—Ёдзевіч, Барэйка і як запасны судзьдзя Бржазоўскі. Абвінавачаньне будуць падтрымліваць: падпракуроры п. п. Раўзэ і Калапскі. Сэкратарамі будуць: п. п. Коркуць і Адынец".

Высокастаўленыя візыцёры.

Прыезд у Вільню Галуўкі і Сьвітальскага.

„Кур. Віл." паведамляе, што ў Вільню прыехалі з Варшавы: нач. усх. аддзелу мін. замежных спраў п. Галуўка і шэф палітычн. дэпартаманту мін. унутр. спраў п. Сьвітальскі.

Прыезд іх у Вільню бязумоўна стаіць у сувязі з распачацьцем працэсу „Грамады".

І. Бартэль у Вільні.

26 лютага г. г. у Вільню прыяжджае віцэ-прэм'ер польскага ўраду п. Бартэль, і прабудзе ў Вільні некалькі дзён.

Бязумоўна, што і прыезд п. Бартэля ў Вільню стаіць у сувязі з працэсам „Грамады", якому ўрадавыя сфэры Польшчы прыдаюць вялікае значэньне.

Нажым пілсудчыкаў на выбаршчыкаў.

КАНФІСКАЦЫЯ БЕЛАРУСКІХ ПЕРАДВЫБАРЧЫХ АДОЗВАЎ.

Урадавы камісар г. Вільні сканфіскаваў наклад прадвыбарчых адозваў, выданых бел. цэнтр. выб. кам. «Сялянскага аб'яднаньня".

«ВЫБАРЧАЯ ВАРТА».

Віленскі ваявода выдаў загад аб арганізацыі па ўсяму віленскаму ваяводзтву «выбарчай варты», якая павінна будзе ў часе выбараў дапамагаць паліцыі у падтрыманьні парадку.

БОЛЬШ 1000 СКАРГ.

ВАРШАВА, 22-2. Да гэтага часу ў вярхоўны суд Польшчы пададзена больш тысячы скаргаў на няправільныя ўчынкі раённых выбарчых камісій. Новыя скаргі ня спыняюць надсылацца.

САНАЦЫЯ ЭНДЭЦКІХ МІТЫНГАЎ.

У мінулую нядзелю ў Вільні павінны былі адбывацца эндэцкія мітынгі. Баёўкі санацыі, ня гледзячы на адпор з боку эндэцкіх баёвак, сарвалі мітынгі. Пры гэтым у ход былі пушчаны гумовыя палкі і нават газы, выклікаючыя сьлёзы.

КАНФІСКАЦЫЯ «БЕЛ. КРЫНІЦЫ».

Урадавы камісар г. Вільні сканфіскаваў № 15 «Беларускай Крыніцы» за артыкулы: „Выбарчыя справы" і „З жыцьця і дзейнасьці кс. Гадлеўскага".

АРЫШТЫ СЯРОД ХАДЭКАЎ У ЧЕНСТАХОВЕ.

Уначы з 19 на 20 лютага г. г. паліцыя арыштавала ў Чэнстахове 15 асоб—членаў баёўкі хрысьціянскай дэмакратыі. У часе рэвізіі ў арыштаваных асоб знайшлі францускія гранаты з запальнікамі, 3 рэвальверы, 2 жалезныя касьцеты, 11 гумовых палак з волавам і г. д.

Добрыя прадвыбарныя сродкі!

КАМУНІСТЫЧНЫЯ АДОЗВЫ.

У некаторых валасьцёх Віленскага ваяводзтва раскіданы былі гэтымі днямі невядомымі асобамі камуністычныя адозвы.

КЯДАЎНІ ПАСОЛ ШАПЕЛЬ У АСТРОЗЕ.

ВАРШАВА, 22-2. Былы дэпутат сойму, сябра незалежнае сялянскае партыі Шапель засуджан да зьняволеньня за тое, што, прысутнічаючы на адным з палітычных працэсаў, ён пры зачытаньні прысуду выгукнуў: «Прэч фашысцкі ўрад».

ПРЫСУД ГІМНАЗІСТКАМ.

У Лодзінскім акруговым судзе закончыўся працэс 6 вучаніц гімназіі Э. Ажэшка, абвінавачаных у антыдзяржаўнай дзейнасьці. Адну вучаніцу прыгаварылі на 10 мес. турмы, а дзьвёх на шэсьць мес. 3 апраўданы.

„Англію чакае вялічэзная эканамічная сутычка".

КУК ПРАДБАЧЫЦЬ МІЖНАРОДНУЮ СТАЧКУ ГАРНЯКОЎ.

ЛЁНДАН, 17-II. Выступаючы ў Кевінгтоуне Кук заявіў: «У 1928 г. здарыцца вялічэзная эканамічная стычка, якое ня было ніколі, стычка, якая дасьць заснаваньне або кааперацыйнаму грамадзкаму ладу, або нявольніцкай дзяржаве. Мы павінны быць падрыхтаваны да гэтае стычкі,—я спадзяюся ўбачыць міжнародную забастоўку гарнякоў,—але ці падрыхтоўваецца да гэтага генеральная рада?».

Кук нарэшце заявіў, што ён ня лічыць магчымым вызваленьне рабочае клясы ў Англіі пры сучасным палітычным і прамысловым кіраўніцтве.

Прывітаньне таварышом па барацьбе з заграмічнага рэйсу.

РЫГА, 23-II. Маракі савецкіх параходаў «Лібкнэхт», «Савет», «Рошаль», «Пралетары» і «Герцэн», якія знаходзяцца ў рыскім порце, пасылаюць шчырае прывітаньне Чырвонай арміі і флёту ў дзень 10-х угодак.

ДАЛЕЙШЫ РАЗГРОМ НЯІСНУЮЧАЕ „ГРАМАДЫ".

Газэта «Слово» паведамляе: «Належыць зазначыць, што рэвалюцыйна-камуністычная антыдзяржаўная акцыя, якую вядуць члены «Грамады», што засталіся на волі, энэргічна ліквідуецца і ў далейшым органамі бясьпечнасьці. Апошнімі днямі ў Залесьсі арыштован б. старшыня мясцовай акругі „Грамады" Нагорскі. У Лідзе арыштаваны б. члены «Грамады» Пятроўскі і Крашанінаў, якія і ў далейшым вялі камуністычную агітацыю, апошнімі часамі ў характары інструктараў беларускага саюзу работнікаў і сялян. У памяшканьнях арыштаваных значныя запасы камуністычнай літаратуры».

Палітычная цэнзура.

Віленскае ваяводзтва зьвярнулася да цэнтральнай улады з просьбай выдаць правілы, якія павінны нармаваць справу надрукаваньня ў газэтах некаторых вестак палітычнага зьместу.

Гэта, відаць, стаіць у цеснай сувязі з працэсам «Грамады».

ВЫСЛУЖНІЦТВА НАНКІНА ПЕРАД ІМПЭРЫЯЛІСТАМІ.

ШАНХАЙ, 24-II. Новы міністр замежных спраў нанкінскага ўраду Хуан-Фу ў гутарцы з прадстаўніком афіцыйнага нанкінскага агенцтва Гоміньзапрашае чужаземныя ўрады распачаць перамовы з Кітаем дзеля хутчэйшае адмены вяроўных угавораў і абавязуецца ад імя нанкінскага ўраду выконваць усе абавязацельствы Кітаю ў адносінах да чужаземцаў.

ДЗЕЙНАСЬЦЬ КАМУНІСТЫЧНЫХ АТРАДАЎ.

ШАНХАЙ, 24-II. З Ганконгу паведамляюць, што камуністычныя атрады захапілі вёскі Гуантуан, Шанша і Ч'еан (на поўдні правінцыі Гуандунь, ля гораду Хаке).

ЗАБОЙСТВА КІРАЎНІКА КІТАЙСКАЕ КАМПАРТЫІ.

ШАНХАЙ, 24-II. З Ганконгу паведамляюць, што адзін з кіраўнікоў кітайскае камуністычнае партыі Пан-Пай, нібыта, забіт салдатамі генэрала Чэн-Чы ў Хайфыньскім павеце (на поўдні правінцыі Гуандунь).

БЛІЗКАСЬЦЬ ПЕРАМОЎ БРЫЯНА З ШТРЭЗЭМАНАМ.

БЭРЛІН, 19-II. Парыскі карэспандэнт газэты «Фосішэ Цэйтунг» паведамляе, што Брыян выяжджае 4-га сакавіка ў Жэневу для ўдзелу ў сэсіі рады Лігі Нацый, якая пачынаецца 5-га сакавіка.

З Брыянам паедзе генэральны сэкратар францускага міністэрства замежных спраў Бартэлё, які да гэтага часу яшчэ ні разу ня прысутнічаў на сэсіях рады і пленуму Лігі Нацый. Падарожжу Бартэлё прыпісваецца буйнае палітычнае значэньне ў зьвязку з перамовамі, якія, як думаюць, Брыян будзе праводзіць у Жэневе з Штрэзэманам.

СТЫХІЙНЫ РОСТ БЕСПРАЦОЎЯ Ў АМЭРЫЦЫ.

НЬЮ-ЁРК, 12-II. Агульны лік беспрацоўных у Злучаных Штатах дасягае ў сучасны момант 4-х мільёнаў чалавек. За час з 1923 г. да 1927 г. лік рабочых, занятых у прамысловых прадпрыёмствах, скараціўся на 1.900 чалавек. Гэтае скарачэньне зьўляецца, пераважна, вынікам капіталістычнае «рацыяналізацыі».

У Саюзе ССР.

ЗДРАДНІКАЎ УКРАІНСКАГА НАРОДУ ВОН З КАМПАРТЫІ.

Пастанова пленуму выканкому Камінтэрну.

МАСКВА, 23-II. Пленум выканкому Камінтэрну, заслухаўшы на пасяджэньні 18-га лютага даклад аб расколе ў КПЗУ, пастанавіў сьцьвердзіць, што адышоўшая група Васільківа-Туранскага выяўляе палітычныя настроі верхавіны дробнае буржуазеі, кулацтва і дробна-буржуазнае нацыяналісцкае інтэлігенцыі і ня толькі парывае з пралетарыятам, але і здрадзіла нацыянальным інтарэсам украінскага народу, паколькі яна аб'ектыўна дапамагае яго ворагу, польскаму імпэрыялізму. Грунтуючыся на гэтым, пленум выканкому Камінтэрну пастанаўляе гэтую групу з шэрагаў Камінтэрну выключыць і заклікаць увесь украінскі пралетарыят і ўсіх працоўных сялян краю даць рашучы адпор здраднікам справе міжнароднае пралетарскае рэвалюцыі.

Тав. Мікаян ба нашых загатоўках.

З дакладу на зьезьдзе мэталёўцаў.

МАСКВА, 23-II. На раніішнім пасяджэньні зьезду мэталёўцаў 23-га лютага абмяркоўвалася пытаньне аб цэнах на рэчы шырокага спажываньня. З дакладам выступіў нарком гандлю СССР Мікаян. Дакладчык зазначыў, што, не зважаючы на наш гаспадарчы рост, мы перажываем шмат цяжкасьцяў у розных галінах. Асноўныя цяжкасьці наглядаюцца ў галіне хлебазагатовак. Мы адсунулі ад хлебазагатовак нягодных людзей, і гэтае мерапрыемства дало ў выніку значныя посьпехі. Збожжавыя загатоўкі на 1 студзеня—за 6 месяцаў—далі 300 мільёнаў пуд. За студзень мы маем 76 мільёнаў пуд. Водлуг папярэдніх даных за 20 дзён лютага загатавана 80 мільёнаў пуд. Мы чакаем, што люты дасьць каля 110 мільёнаў пуд. За 2 месяцы будзе загатавана прыкладна 190 мільёнаў п., а можа і 200.

Студзень і люты далі рашучы пералом у справе дастаўкі рабочым хлеба, і зараз пачалі стварацца значныя запасы.

Закранаючы пытаньне аб дастаўцы іншых сельска-гаспадарчых тавараў, т. Мікаян гаворыць, што на адных таварах маюцца часовыя цяжкасьці, а на асобных таварах—цяжкасьці больш зацяжнага характару. Задача ў тым, каб усе рэсурсы здолець правільна і эканомна выкарыстаць для народнае гаспадаркі.

Пытаньне аб недахваце прамысловых тавараў абвострана ў горадзе параўнаўча нядаўна. З сьнежня мы пастанавілі зусім сьвядома зьменшыць дастаўку ў горад прамысловых тавараў, з мэтаю даставіць іх у большай колькасьці на вёску і тым самым фарсаваць загатоўкі. У сакавіку-ж нам удасца палегчыць становішча гораду ў адносінах асноўных тавараў—мануфактуры і г. д. за выключэньнем асобных гатункаў, як, напр., сукна.

У канцы дакладу т. Мікаян гаворыць, што перад намі стаіць задача сканцэнтраваць увагу партыі, прафсаюзаў, савецкае ўлады на нашых недахватах. Перад намі стаіць задача—палепшыць якасьць працы і ўзмацніць ролю кааперацыі ў справе дастаўкі рабочай клясе патрэбных тавараў.

Абяцаньне Акадэміі Навук перад юбілярам.

ЛЕНІНГРАД, 23-2 Акадэмія Навук зьвярнулася з прывітальным адрасам да Чырвонае арміі, у якім гаворыцца: няхай ведае кожны чырвонаармеец, што калі прыдзе гадзіна выпрабаваньня, калі са зброяй у руках прыйдзецца бараніць волю нашага ўнутранага разьвіцьця і права працы, дык ад гэтых інстытутаў, музэяў і лябараторый ён атрымае ўсю дапамогу і падтрыманьне, якую толькі змогуць аказаць людзі навуковае думкі і разумовае працы.

Адчыненьне Цэнтральнага Дому Чырвонае арміі.

МАСКВА, 23-2. Увечары 23 лютага пры ўрачыстых абставінах адчыніўся Цэнтральны Дом Чырвонае арміі імя М. В. Фрунзэ. Пасяджэньне адчыніў старшыня савету Цэнтральнага Дому т. Бубноў. У прэзыдыум пасяджэньня былі абраны ўсе члены Рэвалюцыйнага Вайсковага Савету, т.т. Тэльман, Яраслаўскі, Углачаў, Н. К. Крупская, М. І. Ульянава, Луначарскі, Дзям'ян Бедны, маці т. Фрунзэ і інш.

З прамовамі і прывітаньнямі на пасяджэньні выступілі: Бубноў, Уншліхт, Бухарын, Яраслаўскі, Углаваў, Тэльман, нам. старшыні Массавету т. Волкаў, Н. К. Крупская, Дзям'ян Бедны і інш.

Тав. Бухарын у сваёй прамове выказаў надзею, што і ў будучых бойках сьцяг Чырвонае арміі будзе сьцягам вялікіх гэраічных перамог. Тав. Яраслаўскі пажадаў Цэнтральнаму Дому стаць таксама цэнтральным домам камуністычнае асьветы Чырвонае арміі. Тав. Тэльман вітаў Чырвоную армію ад пленуму выканкому Камінтэрну, нямецкае кампартыі і саюзу франтавікоў. Тав. Крупская ў сваім прывітаньні адзначыла выключную ролю Чырвонае арміі ў справе выхаваньня сялянскае моладзі.

З адказным словам выступіў прадстаўнік Маскоўскага гарнізону тав. Бержвіцкі.

У АПОШНІ ЧАС.

(Атрымана а 1 гадз. уночы).

ПАДПІСАНА КАНВЭНЦЫЯ МІЖ СССР І НАРВЭГІЯЙ АБ АБАРОНЕ ПРАВОЎ НА ПРАМЫСЛОВУЮ ЎЛАСНАСЬЦЬ.

МАСКВА, 24-II. 24-га лютага намесьнік Народнага Камісара па Чужаземных Справах т. Літвінаў і пасланьнік Нарвэгіі Урбі падпісалі канвэнцыю між СССР і Нарвэгіяй аб узаемнай абароне правоў на прамысловую ўласнасьць.

НАСТУП ПІЛСУДЧЫНЫ НА УКРАІНСКІЯ КУЛЬТУРНА-АСЬВЕТНЫЯ АРГАНІЗАЦЫІ.

ВАРШАВА, 24-II. Орган украінскіх трудавікоў «Дзіла» паведамляе, што ў зьвязку з арыштам дэпутата Чучмая ў Дубнінскім павеце зачынена украінская культурна-асьветная арганізацыя «Прасьвіта» і каля сотні яе правінцыяльных аддзяленьняў ва Ўсходняй Галіцыі.

ЛЁКАУТ У МЭТАЛЁ-ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ СЯРЭДНЯЙ НЯМЕЧЧЫНЫ АДМЕНЕН.

БЭРЛІН, 24-II. У зьвязку з аднаўленьнем працы ў мэталё-прамысловасьці Сярэдняй Нямеччыны нямецкі саюз мэталё-прамыслоўцаў адмяніў сваю пастанову аб абвяшчэньні ўсеагульнага лёкауту.

За дзень.

Бізун у „нацыянальным асяродку".

У лёрда Плюмэра, вярхоўнага камісара Палястыны, заслужаная слава аднаго з найбольш грубых салдафонаў і калёніяльных жандараў Англіі. Яму больш як 70 гадоў, і адміністрацыйную школу ён прайшоў у Судане і іншых мясцох паўднёвае Афрыкі, дзе фізычнае пакараньне нэграў зьяўляецца галоўным стрыжанем нацыянальнае палітыкі. У Палястыне лёрд Плюмэр ужывае тыя-ж мэтады кіраўніцтва ў адносінах да рэвалюцыйных яўрэяў і арабаў.

Водлуг яго загаду, яўрэй-камуніст павінен быў быць зьбіты бізуном. Рабочая маніфэстацыя, пратэставаўшая проці зьдзекаў над рабочымі, была разагнана паліцыяй, прычым некалькі рабочых былі зьбіты і паранены. На запытаньне наконт гэтага ў ангельскім парляманце ўрад адказваў з звычайнай пахабнасьцю, што аб фізычным пакараньні ён нічога ня ведае, а камуністаў і далей будуць высылаць з Палястыны.

Палястына, уласна, Англіі не належыць, і камандуе тут Англія па мандату Лігі Нацый, але, зразумела, гэта толькі юрыдычныя тонкасьці, нікога ня цікавячыя. Ліга Нацый ніколі не адважыцца патрабаваць, каб на тэрыторыях, ёй намінальна падпарадкаваных, Англія ня ўжывала бізуна. І Англія не дазволіць нікому з сваіх кампаньёнаў па жэнеўскай установе ўмешвацца ў яе кіраўніцтва Палястына.

Вялікія ўчынкі лёрда Плюмэра ў Судане ў свой час былі прадметам абгаварэньня і ў друку і ў парляманце. Палястына абернута ў такі-ж Судан. Але ёсьць некаторая значная розьніца. У Афрыцы лёрд Плюмэр гаспадарыў самастойна і бяз усякае грамадзкае думкі, і гэта было за тысячы вёрстаў ад усякіх культурных цэнтраў. А ў Палястыне лёрд Плюмэр дзейнічае ў добрай згодзе з сіёнісцкай яўрэйскай буржуазеяй, якая мае сваіх прадстаўнікоў у высокіх фінансавых колах усяго капіталістычнага сьвету.

Лёрд Плюмэр б'е, багатыя яўрэі падсьвістваюць. «Нацыянальны асяродак» для яўрэяў у Палястыне абярнуўся ў сапраўдную «нацыянальную каталажку» на стары царскі лад з біцьцём і бізуном. Лёрд Плюмэр спрабуе лупцаваць яўрэйскіх рабочых, як лупцаваў іх царскі генэрал фон-Валь у 1902 г. Але ўжо тады ў адказ на бізун прагучэў выстрал рэвалюцыянэра Лекерта.

Пасьля падарожжа.

Пуанкарэ вярнуўся з свайго падарожжа па Эльзасу. Ён надоўга там знаходзіўся. Буржуазны друк апісаў гэтае падарожжа, як выдатную падзею, як доказ таго, што насельніцтва Эльзасу цалкам замірылася з сваім становішчам і ні аб якай аўтаноміі ня марыць. У Страсбургу Пуанкарэ сказаў 4-хгадзінную прамову і апошнімі словамі лаяў аўтанамістаў, называючы іх „прадажнымі душамі", агентамі чужаземных дзяржаў і інш. Уся гэтая гарачка ўпаўне зразумелая, калі ўзяць пад увагу, што гэтымі днямі надыходзіць гучны працэс аўтанамістаў і абаронцамі выступаюць мясцовыя камуністы. На банкеце ў Страсбургу, між іншым, усе былі лайяльны, справа ад Пуанкарэ сядзеў дэпутат «сацыяліст» Пэйрот, а зьлева біскуп монсін'ер Руб.

Горш было на вуліцы. Пешшу прайсьці па вуліцах Страсбургу Пуанкарэ наогул ня мог. Ён ехаў у закрытым аўтамабілі пад надзейнаю аховаю жандараў. Страсбург і іншыя гарады на дарозе Пуанкарэ былі абернуты ў ваенныя лягеры. І ўсё-ж тэкі да высокага гасьця даляцелі і сьвісткі рабочых маніфэстацый і выгукі: прэч Пуанкарэ—вайну. Прычым крычалі і пафранцуску і панямецку, ілюструючы прамовы Пуанкарэ аб цярпімасьці да мовы ў Эльзасе. Дзе-ні-дзе маніфэстантам удалося правяць ланцуг жандараў і салдат і кінуць проста ў твар Пуанкарэ шмат адборных кампліментаў.

Буржуазны друк абмінуў моўчкі гэтыя маніфэстацыі і віншаваў Пуанкарэ з посьпехам. А цяпер ідзе расправа. Камуніст-дэпутат Страсбурга т. Губэр і сэкратар акруговае арганізацыі кампартыі т. Бэрон прыцягнуты да адказнасьці за зьнявагу «прэзыдэнта рады міністраў», як калі-б Пуанкарэ быў каранаванаю асобаю. Арыштавана яшчэ пяць камуністаў і некалькі дзесяткаў аўтанамістаў. У хуткім часе распачнуцца працэсы за „гвалты" і за зьнявагу „ўрадавых асоб".

Расправа над „Грамадой" пачалася.

За апошні месяц у польскіх газэтах ня было ніводнай нават кароценькай заметкі аб справе «Грамады», так што магло здавацца, быццам аб „Грамадзе" забылі. Але гэта толькі магло здавацца. Польская прэса бязумоўна атрымала загад зьверху нічога ня пісаць аб працэсе „Грамады", каб гэтым ня хваліць беларускія масы, а таксама і ня даць іх магчымасьць арганізаваць выступленьні пратэсту.

Толькі за дзень да працэсу віленскія польскія газэты (ды і то толькі санацыйныя) паведамілі аб тым, што 23 лютага пачынаецца працэс „Грамады", а варшаўскія паведамілі аб гэтым толькі ў самы дзень 23 лютага.

Такім чынам, распачацьцё працэсу «Грамады» папярэджана было нейкай умыснай таямніцай і адгароджана заслонай ад грамадзкага вока.

За некалькі дзён да пачатку працэсу ў Вільню прыехаў з Варшавы «начальнік усходняга аддзелу міністэрства замежных спраў п. Голувко», былы пэпэсавец і спэц па палітычных справах беларускіх і украінскіх (сам ён—сталы жыхар Навагрудчыны). Усьлед за ім прыехаў у Вільню «шэф палітычнага дэпартаманту міністэрства ўнутраных спраў п. Сьвітальскі». Бязумоўна, прыезд гэтых асоб зьвязан з распачацьцем працэсу „Грамады".

Трэба-ж было параіцца, узгодніць і знайсьці агульную лінію ў палітыцы проці нацыянальна-рэвалюцыйнага беларускага руху, у чым выходзяцца інтарэсы абодвых міністэрстваў.

26 лютага прыяжджае у Вільню сам віцэ-прэм'ер—Бартэль, каб «глянуць вокам», ці ўсё ідзе добра. Зацікаўленасьць працэсам і відавочны непакой вышэйшых сфэр за яго „нармальны" і пажаданы ўраду ход і вынік надта вялікія. Польскаму ўраду, відаць, хочацца правясьці працэс бяз шуму і шырокай разгалоскі.

Урад хацеў-бы правясьці працэс пры зачыненых дзьвярах, але пабаяўся Эўропы і нас, пакінуўшы сабе права зачыняць дзьверы, калі гэта будзе яму патрэбна...

Відаць і прэса, асабліва радыкальна-беларуская ня будзе мець магчымасьці поўнасьцю інфармаваць грамадзянства аб усіх момантах працэсу, бо, як павядамляе «Дзеньнік Віл.» (№ 42), «ваяводзкая ўлада праэктуе бліжэйшымі днямі (заметка напісана за некалькі дзён да працэсу. Рэд.) зьвярнуцца да цэнтральнай улады з запытаньнем аб выданьні правіл, нармуючых справу друкаваньня **некаторых вестак палітычнага зьместу**" (падчыркнута намі. Рэд.).

Справа, відаць, ідзе аб газэтных інфармацыях па справе судовага працэсу «Грамады».

Вось пры якіх умовах пачалася ў Вільні справа «Грамады».

Суд над Грамадой—суд над беларускім народам.

СПРАВА ГРАМАДЫ—СПРАВА ПРАЦОЎНЫХ УСЯГО СЬВЕТУ.

У хуткім часе ў чатырох ваяводзкіх местах Заходняе Беларусі адзін за другім адбудуцца чатыры вялізныя палітычныя працэсы проціў беларускіх дэпутатаў Польскага Сойму, проціў лепшых прадстаўнікоў беларускае інтэлігенцыі Заходняе Беларусі, проціў заходня-беларускіх сялян і рабочых. Фактычна—гэта адзін грандыёзны працэс, які па свайму размаху далёка пакідае з-заду вядомы «Беластоцкі працэс» у маі 1923 г. Беластоцкі працэс, які зьяўляецца прототыпам надыходзячых працэсаў, быў падсумаваньнем, агульным падрахункам узаемаадносінаў паміж адраджонаю белапанскаю Польшчаю і заходня-беларускімі працоўнымі масамі ў першы пэрыяд дзяржаўнае незалежнасьці Польшчы—да пачатку працы толькі што распушчанага Сойму. Надыходзячыя-ж працэсы зьявяцца вельмі красамоўным пераглядам узаемаадносінаў паміж польскаю нацыяналістычнай буржуазеяй і яе ўрадам з аднаго боку, і працоўнымі масамі Заходняе Беларусі з другога боку. Як Беластоцкі працэс вызначыў пэрспэктыву памянёных узаемаадносінаў на пяцёхгодзьдзе 1923-1927 г. г. уключна,—гэтак надыходзячыя працэсы могуць зьявіцца вызначэньнем падобных-жа пэрспэктыў на далейшыя пяць гадоў. Могуць зьявіцца, але гэта ня значыць, што абавязкова зьявяцца. У нашую эпоху, калі пяць гадоў роўны ранейшым пяці дзесяткам, альбо прынамсі пяці пяцёркам ранейшых гадоў, за гэты пэрыяд шмат што можа зьмяніцца як у міжнародных абставінах, так і ва ўнутраным становішчы самое Польшчы. Магчыма, што за гэтыя пяць гадоў фашысцкая дыктатура ў Польшчы зжыве сябе і расчысьціць шлях перамозе пралетарыяту. Тагды працэсы 1928 году страцяць свой сэнс тычак у вызначэньні ўзаемаадносінаў паміж Польшчаю і заходня-беларускімі працоўнымі масамі. Але калі ў працягу бліжэйшых пяці год такое радыкальнае зьмены абста- [illegible]

[illegible] што грамадзяты заклікалі працоўныя масы Заходняе Беларусі да арганізаванага адстойваньня (з выкарыстаньнем усіх легальных магчымасьцяў) сваіх самых элемэнтарнейшых чалавечых і нацыянальных правоў, якія тапталіся ў балота ваяўнічым польскім нацыяналізмам і польскім фашызмам. „Грамада" дзейнічала легальна і заклікала змагацца легальным шляхам, у сваіх выданьнях пяраз перасьцерагаючы працоўныя масы Заходняе Беларусі ад аружных выступленьняў, якія маглі-бы толькі пагоршыць іх становішча і выклікаць поўны разгром. Польская буржуазея яшчэ задоўга перад утварэньнем „Грамады"—яшчэ ў 1923 і 1924 годзе імкнулася справацыраваць паўстаньне ў Заходняй Беларусі, каб затапіць яго ў моры крыві, разграміць усё сьвядомае беларускае і „ўціхаміць" край цішаю магілаў прынамсі на дзесятак гадоў. Недарма ў 1924 годзе адзін з відных правых публіцыстаў Польшчы—чорнасоценец А. Новачынскі заклікаў урад расправіцца з крэсовым (заходня-беларускім і заходня-украінскім) насельніцтвам „коратка і бес пардону", так што „жах, сьцінаючы кроў у жылах, павінен упасьці на ўсё тамтэйшае насяленьне зьверху данізу". Правакацыя збройнага паўстаньня не ўдалася, агульная крывавая расправа адным махам не ўдалася. Але польскі ўрад сыстэматычна і няўпынна правацыраваў і правацыруе заходня-беларускія працоўныя масы і дужа радуецца, калі сям-там яго правакацыя ўдаецца. На правакацыі пабудавана ўся палітыка польскага ўраду ў адносінах да Заходняе Беларусі, на правакацыі-ж у больш цесным сэнсе слова пабудаваны і ўсе анцібеларускія судовыя працэсы, што адбыліся ў Заходняй Беларусі за ўвесь час яе прыналежнасьці да белапанскае Польшчы. Трэба думаць, што і надыходзячыя працэсы ня зьявяцца выключэньнем з гэтага правіла.

Надыходзячыя працэсы зьяўляюцца чарговым этапам у наступе нацыяналістычнае польскае буржуазеі з яе ўрадам на працоўныя масы Заходняе Беларусі. Польскі ўрад імкнецца прывясьці іх у становішча поўнага палітычнага і культурнага абязрцьвеньня, каб польскі нацыяналізм мог тым хутчэй пeратравіць іх. Гэта мэта ўнутраная. Другая мэта, дзеля якое польскі ўрад стараецца задушыць у Заходняй Беларусі ўсё нацыянальна і культурна беларускае,—гэта імкненьне стварыць у Заходняй Беларусі ваенную і палітычную базу дзеля далейшага наступу на Ўсход, дзеля далейшага захопу беларускіх земляў. Чым больш абяскроўлена і забіта будзе Заходняя Беларусь,—тым бліжэй момант новае вайны. Дзеля гэтага справа змаганьня заходня-беларускіх працоўных масаў з польскім нацыяналізмам (і ў прыватнасьці—справа «Грамады») ёсьць уласнаю справаю ў самым літаральным значэньні слова шырокіх працоўных масаў усяго сьвету. Ня можа быць ніякіх ілюзіяў адносна магчымасьці лёкалізацыі ваеннага пажару на Ўсходзе Эўропы, распаліць які імкнецца польскі фашызм пад правадырствам Пілсудзкага. Пажар гэты ізноў ахапіў бы шмат народаў і дзяржаў, ізноў шматмільённыя масы працоўных у розных краёх павінны былі-б гінуць на палёх бітваў. Дзеля гэтага ўсе працоўныя сьвету, што жадаюць захаваць сябе і сваіх блізкіх, павінны ўступіцца за падняволеных працоўных Заходняе Беларусі і за іх авангард—судзімых цяпер сяброў і прыхільнікаў «Грамады».

Апрача таго, трэба мець на ўвазе і іншы момант. [illegible]

Трэба толькі, каб шырокія працоўныя масы ва ўсіх краёх сьвету ведалі праўду аб падзеях у Заходняй Беларусі, ведалі праўду аб працэсах «Грамады».

М. С.

НАЦЫЯНАЛЬНА-РЭВАЛЮЦЫЙНЫ РУХ У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ І РАЗГРОМ ГРАМАДЫ.

I.

У Польшчы ёсьць тры фактары рэвалюцыйнага руху: рабочы рух, сялянскі рух і нацыянальны рух—барацьба прыгнечаных нацыянальнасьцяў. Пілсудзкі, захваціўшы ўладу ў маі 1926 г., спрабаваў пры дапамозе верных сваіх барацьбітоў з ППС і іншых агентаў капіталу і абшарнікаў крыху заспакоіць рэвалюцыйны рух і дамагчыся стабілізацыі эканамічнага і палітычнага становішча ў Польшчы. Аднак адразу-ж выявілася, што супярэчнасьці між тымі аграрнымі і капіталістычнымі групамі, на якія абапіраецца ў першую чаргу Пілсудзкі, і працоўнымі масамі гораду і вёскі, між польскімі абшарнікамі ў Заходняй Беларусі і Заходняй Украіне і беларускімі і украінскімі сялянамі, нагэтульки вялікія, што ўсе стабілізацыйныя спробы Пілсудзкага ў гэтым напрамку вельмі хутка разьбіліся аб гэтыя супярэчнасьці.

Надзвычайна цікава нацыянальная палітыка Пілсудзкага, асабліва ў адносінах да беларусаў і украінцаў. Пілсудзкі здаўна быў вядомы ў дробнабуржуазных колах, як прыяцель прыгнечаных нацыянальнасьцяў, пры- [illegible] рускія і (крыху больш) украінскія дробнабуржуазныя колы (Сялянскі Саюз Ярэміча, хрысьціянская дэмакратыя ксяндза Станкевіча ў Вільні, рэшты пятлюраўцаў і інш.). Урад Пілсудскага з гэтага часу ня спыняе падразьнівацца з імі, і часам не бяз посьпеху. Пры міністэрстве ўнутраных спраў быў складзен нават спэцыяльны камітэт па справах нацыянальных меншасьцяў, на чале якога пастаўлены такія сябры „аназіцыйнай" ППС, як Васілеўскі і Голоука—«тэарэтык фэдэрацыі», які нядаўна езьдзіў у Латвію і схіляў латвійскага міністра замежных спраў, с.-д. Цэленса, утварыць саюз з Польшчаю проці СССР. Аднак, да гэтага часу нацыянальная палітыка Пілсудзкага не магла ні на кроплю пасунуць наперад вырашэньня беларускага і украінскага пытаньня. Ніводнае нацыянальнае патрабаваньне беларусаў і украінцаў ня было здаволена *) З гэтае прычыны нацыянальнае пытаньне зараз застаецца ў Польшчы найбольш вострым пытаньнем.

Асабівую вострасьць набывае нацыянальнае пытаньне ў Заходняй Беларусі і Заходняй Украіне з прычыны таго, што яно мае там самую шчыльную сувязь з зямельным пытаньнем. Абшарнікамі там зьяўляюцца амаль што выключна палякі. Іхныя маёнткі ўсе польскія патрыёты лічаць расаднікамі «вышэйшай» польскай культуры сярод «лапцюжных» «мужыкоў» Заходняй Украіны, Заходняй Беларусі і Літвы. На выпадак вайны проці СССР гэтыя польскія маёнткі—адзіныя надзейныя там базы. Як можа Пілсудзкі [illegible] «прытулкі польскай [illegible] і свае «ваенныя базы»! [illegible] і сам Пілсудзкі быў звязан з польскімі абшарнікамі [illegible]дніх «крэсах», а ў су[illegible]т мае ў іх асобе самых [illegible]адстаўнікоў польскага фа[illegible]тнейшых сяброў свайго [illegible]учых праваднікоў «стабі[illegible] пляну сучаснага ўраду—[illegible]ызацыі Польшчы. Аграрная [illegible]кую ўжо даўно распачаў праводзіць Пілсудзкі на ўсходніх «крэсах», выяўляецца толькі ў польскай калёнізацыі гэтых «крэсаў», згодна старога прускага прыкладу: не зважаючы на надзвычайны зямельны голад мясцовых беларускіх і украінскіх сялян, яны зямлі не атрымліваюць; замест гэтага штучна насаджваюцца польскія калёністы—так званыя «асаднікі» з былых польскіх легіянэраў, афіцэраў, жандараў. Галоўная задача іх на гэтых новых мясцох—узмацніць «прытулкі польскай культуры», умацоўваць ваенныя «базы» польскай дзяржавы проці СССР, змагацца проці «шкодных беларускіх і украінскіх элемэнтаў і г. д. Гэта, зразумела, надзвычайна абвастрае нацыянальнае пытаньне ў Заходняй Беларусі і Заходняй Украіне.

Лепшым прыкладам гэтага абвострэньня можа быць барацьба ў Заходняй Беларусі і надзвычайны рост «Беларускай Грамады».

Масавы беларускі нацыянальны рух вельмі малады. Вялізную ролю ў ім адыгрывала, папершае, поўнае вырашэньне беларускага пытаньня ў СССР, якое выявілася ў стварэньні Беларускай Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі, а падругое, і ўціск польскай акупацыі, адсутнасьць якога-б там ні было вырашэньня беларускага пытаньня ў Зах. Беларусі. Як шыбка праходзіў рост масавага беларускага нацыянальнага руху і якую вялізную рэвалюцыйную ролю ён грае, лепш за ўсё паказвае рост і характар «Грамады».

„Беларуская Сялянска-Рабочая Грамада"—гэта першая масавая сялянская арганізацыя ў Зах. Беларусі. У працягу 1 з пал. году яна ператварылася з вузкай парлямэнцкай групы ў масавую сялянскую арганізацыю. Асабліва бурна яна пачала расьці пасьля майскага перавароту Пілсудзкага. Яшчэ ў канцы 1925 г. яна налічвала толькі каля 1000 членаў, у красавіку 1926 г.—4000, у ліпені—18.000, у жніўні—25.000, верасьні—34.000, кастрычніку—50000, лістападзе—65.000, сьнежні—74.000, студзені 1927 г.—98.000 з 2000 „гурткоў". Яна пачала кіраваць амаль усёй беларускай культурна-асьветнай працай, аб'яднала пад сваім уплывам амаль увесь каапэрацыйны рух Зах. Беларусі і манапалізавала амаль увесь легальны беларускі сялянска-вызваленчы рух Зах. Беларусі, за выключэньнем яе каталіцкай часткі, дзе сяляне знаходзяцца пад моцным уплывам ксяндзоў.

Яе праграма адпавядала настрою беларускіх сялян, якія пад уціскам польскай акупацыі і дзякуючы суседзтву з БССР вельмі хутка рэвалюцыянізаваліся.

Адбіваючы настрой гэтых мас і стараючыся арганізацыйна ахапіць іх стыхійны рух, Грамада высунула ў сваёй праграме наступныя асноўныя патрабаваньні: права нацый на самавызваленьне, аб'яднаньне ўсіх беларускіх земель у адну незалежную рэспубліку з рабоча-сялянскім урадам на чале, «моцны сацыялістычны саюз народаў Эўропы», канфіскацыя абшарніцкіх і царкоўных зямель і падзел іх, як і дзяржаўных зямель, праз сялянскія камітэты паміж малазямельнымі сялянамі і сельска-гасп. рабочымі. Праграма стаіць на пляцформе саюзу рабочых і сялян пад кіраўніцтвам пралетарыяту. У той-жа час статут Грамады зусім ясна гаворыць, што яна змагаецца «у рамках закону і канстытуцыі польскай дзяржавы».

Заснавальнікам «Грамады» быў беларускі дэпутат польска сойму Тарашкевіч. Ён некалькі гадоў таму назад быў прыхільнікам Пілсудзкага і арыентаваўся на Польшчу. Аднак польская сучаснасьць хутка зьнішчыла яго ілюзіі, таксама, як і ілюзіі ўсёй лепшай часткі беларускай інтэлігенцыі. Соймавая фракцыя Беларускай Грамады ў апошнія гады не адзін раз блёкавалася з камуністычнай фракцыяй.

Беларускія сялянскія масы пад уціскам польскай акупацыі, яшчэ шыбчэй рэвалюцыянізаваліся, чым беларуская інтэлігенцыя. Іх штурхала на гэты шлях, папершае, надзвычайнае цяжкае становішча пераважнай большасьці сялянскага насельніцтва Зах. Беларусі: зруйнаваньне гаспадаркі ад шэрагу войн, страшны зямельны голад, неўраджай мінулага году—у параўнаньні з 1925 г. ураджай 1926 г. меншы на 40 проц. вялізарная перанасельнасьць вёскі, ня маючы выхаду ні на ўсход, ні на захад, адсутнасьць заработкаў з прычыны гаспадарчага крызізу ў краіне, цяжкасьць падаткаў у Зах. Беларусі (яны нават вышэй, чым у карэннай Польшчы), калёнізацыйная палітыка польскай улады і інш. Падругое, вельмі цяжкі нацыянальны і палітычны ўціск: прымусовая палёнізацыя беларускага насельніцтва, прасьледваньне ўсяго беларускага, вайсковае «асадніцтва», самавольства адміністрацыі, зьверствы польскай ахранкі, 1500 палітзьняволеных у Зах. Беларусі (яшчэ да апошніх падзей). Патрэцяе, як мы ўжо гаварылі, рэвалюцыянізуюча дзейнічала на Зах. Беларусь і суседзтва Беларускай Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі, асабліва факт вырашэньня ў ёй у адпаведнасьці з інтарэсамі працоўных мас зямельнага і нацыянальнага пытаньняў, таксама як і вялікія посьпехі на гаспадарчым фронце. Пачацьвертае, урэшце, вялікае значэньне мела масавая праца кампартыі Зах. Беларусі. Яна, будучы моцна зьвязана з сялянскімі масамі, здолела заваяваць сярод іх вялікі ўплыў. Папятае, насельніцтва Зах. Беларусі прайшло агонь імпэрыялістычнай і грамадзянскай войн, нямецкай акупацыі, Кастрычнікавай рэвалюцыі і інш.

(*Канец будзе*).

МІЦКЕВІЧ-КАПСУКАС.

*) Беларускіх школ было ў Заходняй Беларусі ў 1920-21 г. 514, у 1922-23—22, у 1924—25—20, у 1926—толькі 3. Урад Пілсудскага даў дазвол Сельскаму Саюзу адчыніць адну беларускую гімназію і некалькі ніжэйшых школ. Але—гэта кропля ў моры.

Польскі сахалін.

Дэпутатаў Беларускай Грамады, пераведзеных з турмы ў Вронках у Вільню, 23 лютага пачалі судзіць разам з 54 іншымі дзеячамі Грамады.

Вызвалены з Вронак тав. А. Х. апавядае наступнае аб гэтай турме, якая завецца сярод палітзьняволеных «польскім Сахалінам» ці «ўсяпольскім карцарам».

Вронкі—гэта маленькае мястэчка, якое знаходзіцца за 50 вёрст ад Пазнані. Недарма польская буржуазея выбрала месцам зьняволеньня барацьбітоў за рабоча-сялянскую справу самую рэакцыйную правінцыю Польшчы, бо ў турме таксама прыходзіцца змагацца з рэвалюцыянэрамі, прыдушаць непарадкі сярод палітзьняволеных. Вронкі зьяўляюцца больш забясьпечаным і выгадным мейсцам для гэткіх замірэньняў, чым Варшава і Вільня.

«Польскі Сахалін»—гэта старая нямецкая цэнтральная катаржная турма. У гэтай турме сядзела ў часе імпэрыялістычнай вайны Роза Люксэмбург. Турма гэта мае выключна адзінкі. Іх каля тысячы. Некалькі сотняў гэтых камор-дамавін (я сам прасядзеў у гэткай дымавіне пяць месяцаў) маюць 2 аршыны ў шырыню і 3 аршыны ў даўжыню. Восеньню і вясной ў калідорах стаіць вада, узімку каморы амаль не апальваюцца, трубы ледзь цёплыя.

Усе зьняволеныя апрануты ў арыштанскую вопратку. Яшчэ нядаўна палітзьняволеным стрыглі галовы «пад барабан» і прымушалі іх галіць вусы і бараду. Узімку ў каморах даецца сьвет толькі да 5 з палов. гадз., дазваляецца за свой кошт мець сьвет да 7 з палов. гадз. Лісты можна пасылаць раз у два тыдні разьмерам ня больш аднэй старонкі паштовага фармату. Атрыманую карэспандэнцыю выдаюць таксама раз у два тыдні: калі ліст атрымліваецца, зьняволенага паведамляюць аб гэтым, але ліст выдаюць у пэўны дзень. За самыя нязначныя ўчынкі—карцар.

Шмат таварышоў ня вытрымліваюць гэткага рэжыму і канчаюць жыцьцё самагубствам. Так, 12 лютага 1926 г. тут павесіўся т. Калужа, адзін з улюбёных правадыроў лодзінскіх рабочых.

Галадоўкі ліквідуюцца штучным кармленьнем і пабоямі. Гэткім чынам была ліквідавана вядомая галадоўка 1927 году.

Рэжым, якому падпалі дэпутаты Беларускай Грамады Тарашкевіч, Рак-Міхайлоўскі і інш., нельга нават абмаляваць. Яны былі так ізаляваны, што мы даведаліся аб іх пераводзе ў Вронкі толькі праз два месяцы пасьля іх прыбыцьця. Паверх, на якім былі дэпутаты, быў вызвален ад крымінальных. Іх пасадзілі так, што паміж каморамі кожнага было некалькі пустых камор, каб яны не маглі паміж сабой перастукваццa. На прагулкі іх выводзілі па аднаму, тады калі на дварах ня было нікога з зьняволеных. Беларускіх газэт і кніг да іх не дапушчалі. Яны былі арыштаваны ў канцы студзеня 1927 г., а іх жонкі атрымалі дазвол бачыцца толькі ў канцы лета.

Перавод дэпутатаў у віленскую турму быў абстаўлен суровай таемнасьцю. У гэты дзень нас ня выпусьцілі на прагулку. Толькі па выхадзе на волю я даведаўся аб лёсе дэпутатаў.

А. Х.

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Вайна бяспрытульнасьці.

Бабруйск. На долю Бабруйшчыны выпала ліхая спадчына часоў вайны і белапольскай акупацыі—вялікая дзіцячая бяспрытульнасьць. Хваля бежанцаў ад голаду з Паваложжа пакінула на Бабруйшчыне новыя тысячы бяспрытульных дзяцей.

Бабруйшчына змагаецца з бяспрытульнасьцю ўсімі магчымымі мерамі. Для таго, каб бяспрытульных дзяцей прывучыць да карыснай сельска-гаспадарчай працы у акрузе існуе дзіцячая с.-г. калёнія для прывучэньня бяспрытульных дзяцей да рамяства Акруговай Дзіцячай Камісіяй арганізавана 7 розных майстэрняў: сталярныя, шавецкія, панчошныя і кравецкія.

За 1927 год мы маем наступныя вынікі ліквідацыі бяспрытульнасьці: прынята ў дзіцячыя дамы 295 бяспрытульных, накіравана на працу 75 бяспрытульных, накіравана на вучобу—62, адпраўлена па бацькаўшчыну—81, накіравана ў майстэрні—100 бяспрытульных. Агульны лік бяспрытульных, якія абслужан за 1927 год, роўны 860.

Трэба сказаць, што ў справе ліквідацыі бяспрытульнасьці Бабруйшчына мае значныя посьпехі, але яшчэ налічваецца да 600 бяспрытульных па акрузе, якія патрабуюць дапамогі. У мэтах канчатковай ліквідацыі на акрузе дзіцячай бяспрытульнасьці, акруговай дзіцячай камісіяй вызначан шэраг мерапрыёмстваў. Мяркуецца арганізаваць шэраг новых майстэрняў па розных галінах працы. Камісія дабіваецца, каб 50 проц. усяго бронь-вучнёўства запаўнялася дзяцьмі-падросткамі дзіцячых дамоў. Пашыраецца аддача дзяцей дзіцячых дамоў у сем'і сялян і саматужнікаў.

Камісія таксама ставіць сваёю мэтаю арганізаваць выдачу абедаў бяспрытульным, а таксама інтэрнату для іх-жа. Сталоўку для бяспрытульных мяркуецца адчыніць на 50 асоб.

Апрача таго, у Бабруйску будзе з'арганізован дзіцячы сад для напалову бяспрытульных дзяцей і на ўсіх дзіцячых пляцоўках забраніравана сто мейсцаў для бяспрытульных дзяцей і гэтак далей.

Бязумоўна, гэтыя мерапрыёмствы дадуць магчымасьць калі ня зьнішчыць зусім, дык давесьці да нязначных разьмераў дзіцячую бяспрытульнасьць на Бабруйшчыне.

Бабруйшчына змагаецца з бяспрытульнасьцю. Яна яе пераможа.

А. Д.

ДА ВЯСЕНЬНЯЙ СЯЎБЫ.

Магілеў, 24-II. Саюз сельска-гаспадарчай каапэрацыі атрымаў 2000 пуд. пасеньня канюшыны і аддзяленьне Цэнтраземскладу атрымала 1.000 пуд. канюшыны. Зьніжаны цэны на плугі на 50 кап.

10.000 РУБ. НА ПЕРАСЯЛЕНЬНЕ.

Ворша, 24-2. Мясцовае акруговае сельска-гаспадарчае крэдытнае таварыства атрымала 10.000 руб. крэдыту, які вызначаны на ўнутрырэспубліканскае перасяленьне (расьсяленьне на пасёлкі і г. д.).

КРЭДЫТАВАНЬНЕ СЯЛЯНСКІХ ГАСПАДАРАК.

Бабруйск, 24-II. Плян крэдытаваньня сялянскіх гаспадарак на трэці квартал 28 году складзен на суму ў 830.000 руб. З гэтае сумы на асноўныя затраты сялянскае гаспадаркі пойдзе 328.000 руб., на вытворчыя працэсы—233.000 р., на крэдытаваньне сельска-гаспадарчай прамысловасьці —95.000 р., саматужнай прамысловасьці—39.000 р. і ў фонд беднаты пойдзе 50.000 руб. Крэдытны плян на 3-ці квартал павялічан на 9,3 проц.

90.000 р. НА КВАТЭРНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

Бабруйск, 24-II. Акрвыканком атрымаў з Беларускага Камунальнага Банку крэдыт у суме 90.000 руб. Прэзыдыум акрвыканкому пастанавіў гэты крэдыт скарыстаць на кватэрнае будаўніцтва ў Бабруйску. Сёлета будзе распачата пабудова яшчэ аднаго 3-х павярховага будынку пад рабочыя кватэры.

ПАЯВАЯ КАМПАНІЯ ДАЛА 40.780 РУБ.

Бабруйск, 24-2. За другую дэкаду лютага на сыстэме спажывецкай каапэрацыі сабрана нядоімкі па паявых узносах 14.071 руб., а з пачатку кампаніі ўжо сабрана 40.780 руб. Кампанія яшчэ працягваецца.

ПАШЫРЭНЬНЕ ЦАГЕЛЬНІ.

Рэчыца, 24-2. У выніку абсьледваньня цагельнага заводу ў Рэчыцы, аддзел мясцовай прамысловасьці ўзьнімае пытаньне аб яго пашырэньні. На заводзе трэба даабсталяваць яшчэ 2 печы, што павялічыць выраб цэглы, замест 450 тысяч шт. 1500 тысяч. Пашырэньню заводу будзе дапамагаць задаволеньне попыту прамысловасьці і мясцовага насельніцтва на цэглу.

1-Ы АКРУГОВЫ ЗЬЕЗД ТДА-АВІЯХІМУ.

Бабруйск, 24-II. 25 лютага адчыняецца 1-ы акруговы зьезд ТДА-Авіяхіму. На зьезьдзе будзе заслухан даклад аб міжнародным становішчы і задачы ТДА-Авіяхіму, а таксама даклад ЦС ТДА-Авіяхіму БССР.

ЗБОР ПАЯВЫХ УЗНОСАЎ.

Віцебск, 24-II. Збор паявых узносаў па Віцебскаму ЦРК праходзіць пасьпешна.

Так, за 1-ы квартал бягучага апэрацыйнага году паступіла паявых узносаў 23600 р., за студзень м-ц—10700 р., а за 20 дзён лютага ўжо сабрана—9585 р.

Як ідзе рэалізацыя пазыкі.

Больш ініцыятывы і актыўнасьці.

(Езярышчанскі р., Віцебскай акр.).

Работа па рэалізацыі пазыкі ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі ў Езярышчанскім раёне, Віцебскай акругі, толькі разгортваецца. Да 15-га лютага рэалізавана было толькі 1000 р. Аднак, можна спадзявацца, што заданьне будзе выканана, бо пазыка карыстаецца посьпехам сярод насяленьня. На агульных сходах пасьля растлумачэньня мэтаў і задач пазыкі, а таксама карысьці, якую дае пазыка сялянам, і калі селянін добра сабе ўявіць, што грошы пойдуць на ўзмацненьне яго-ж гаспадаркі, і тое, што за выйгрышы селянін можа купіць сельска-гаспадарчую машыну ды іншы сельска-гаспадарчы інвэнтар без чаргі і на льготных умовах, многія тут-жа пасьля сходу купляюць пазыку.

Але на гэтым пакуль супакоіцца нельга, патрэбна яшчэ энэргічная растлумачальная праца. Тут не павінна быць расхлябанасьці. За гэтую справу павінны ўзяцца людзі, якія карыстаюцца аўтарытэтам сярод насяленьня. Увесь раённы актыў павінен выявіць максымум ініцыятывы і стаць прыкладам для сялянства як сваёй працай, так і сваёй індывідуальнай пакупкай аблігацый.

Больш зацікаўленасьці з боку работнікаў сельсаветаў і РВК—і посьпех пазыкі будзе забясьпечан.

Самахвалава.

Малочныя арцелі падпісаліся на 1400 р.

Гомель, 23-II. (Ул. кар.). 10 малочных арцеляў, якія зьвязаны ў сваёй дзейнасьці з Палессаюзам, падпісаліся на пазыку ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі на 1400 руб., а імена: арцель «Красный Ленинград»—на 130 р., Васілевіцкая—на 300 р., Асавецкая—на 100 р., Кабылянская—на 50 р., Андрэеўская—на 350 р., Касьцюкоўская—на 150 р., Заліп'еўская—на 50 р., Пыцькоўская—на 50 р., Калінінская—на 50 р. і «Ясная Паляна» —на 100 руб.

Цікава, што нічога ня чуваць аб іншых арцелях, якіх у Гомельшчыне шмат.

Лепшыя працаўнікі атрымалі прэмію.

Ворша, 23-II. (Ул. кар.). За вельмі пасьпяховую працу ў распаўсюджаньні аблігацый пазыкі ўзмацненьня сялянскае гаспадаркі акруговая конкурсная камісія вызначыла грашовыя прэміі наступным таварышам: старшыні Аленаўскага с.-с., Кохanaўскага р., Руцкаму Янку—25 руб., загадчыку Мсьціслаўскай фінчасьці Вараб'ёву—25 руб.

Беднякі—за пазыку.

ВОРША, 24-II (Ул. кар.). Да 16-га лютага ў касу Багушэўскага РВК паступіла за рэалізаваныя аблігацыі пазыкі 1945 руб. Першае месца па распаўсюджаньні пазыкі займае Стайкаўскі лесазавод, які даў 635 руб., і Будзкі сельсавет—241 руб. Бядняцкая частка насельніцтва набывае пазыку вельмі ахвотна, а заможнікі імкнуцца шкодзіць працы, але бедната дае ім належны адпор.

Трэба ратаваць лясы мясцовага значэньня.

Лясы мясцовага значэньня ў сучасны момант знаходзяцца вельмі ў дрэнным становішчы. Каб спыніць далейшы заняпад лясоў, трэба рэарганізаваць усю сыстэму вядзеньня лясной гаспадаркі ў лясох мясцовага значэньня. Існуючая сыстэма не мэтазгодна як з боку палітычнага, так і з боку гаспадарчага. З палітычнага боку ў большасьці выпадкаў лясы мясцовага значэньня перададзены быўшым уласьнікам іх, часта заможнаму сялянству, а суседнім жыхарам, з беднаты чырвоных пасёлкаў, у большасьці выпадкаў лесу ня дадзена; з боку гаспадарчага: малыя плошчы лясоў перададзены дробным аб'яднаньням лесакарыстальнікаў з 1-3-5 двароў з плошчаю лесу ў 1-3-10-20 гэктараў, дзе ня можна правільна весьці высечак, ня можна наладзіць належнае аховы лясоў, бо наняць вартаўніка за плату няма магчымасьці. У гэтакіх выпадках вядзецца чарговая ахова лесу, а гэта надта спрыяе самачынным высечкам.

Дзеля зьнішчэньня вышэйнамянёных дэфэктаў неабходна ўвесьці наступнае:

Штрафы за самачынныя высечкі ў лясох м. значэньня перадаваць РВК для лясных культур і аховы лясоў.

Увесьці платны водпуск драўніны з паніжэньнем таксы на 50 проц., а беднаце дарэмна, што дасьць магчымасьць мець платную адказную варту.

На кожны раён увесьці пасаду хоць-бы аднаго аб'езчыка.

Усе лясы мясцовага значэньня на тэрыторыі сельсавету злучыць у адну адзінку і разьбіць на абходы.

Выдзеліць аднаго члена сельсавету дзеля нагляду за лясамі і вартаю.

Усе грошы павінны канцэнтравацца ў РВК і пэнсію варце павінен выплачваць РВК праз аб'езчыка.

Г. Барысэвіч.

Вынікі перавыбараў у спажывецкай каапэрацыі.

У канцы студзеня скончылася справаздачна-перавыбарчая кампанія па сельскай сетцы спажывецкай каапэрацыі Беларусі. Кампанія адзначыла павялічэньне актыўнасьці як каапэраваных мас працоўнага насельніцтва, так і павялічэньне зацікаўленасьці да каапэрацыі з боку некаапэраванага насельніцтва. Па вестках 600 каапэратываў на сходзе прысутнічала 211 тысяч пайшчыкаў і 86 тысяч няпайшчыкаў. У параўнаньні з мінулым годам удзел пайшчыкаў павялічыўся на 28 проц. і няпайшчыкаў на 37 проц.

Ад 15 да 25 проц. удзельнікаў сходу выступалі ў спрэчках па дакладах і можна было заўважыць павялічэньне дзелавітасьці ў іх выступленьнях, а таксама ўменьне правільна падыходзіць да пытаньняў грамадзкага значэньня. Надзвычайна каштоўным у кампаніі зьяўляецца павялічэньне актыўнасьці і арганізаванасьці беднаты: адбыліся 1222 папярэднія сходы беднаты, на якіх прысутнічала 42 тысячы, што складае 20 проц. да агульнай колькасьці пайшчыкаў, якія прысутнічалі на сходах. У мінулым годзе сходаў беднаты было ўсяго 376. Арганізаванасьць беднаты спрыяла дачы адпору з боку бядняцка-серадняцкага блёку спробам кулацкіх элемэнтаў, якія імкнуліся заўладаць кіраўніцтвам паасобных каапэратываў, патрабавалі зьменшыць асыгнаваньні і зусім не асыгноўваць сродкаў на каапэраваньне беднаты, на культурна-асьветную працу, павялічыць асыгнаваньні на выдачу прэмій па таварнаму забору, у некаторых мясцох кулакі патрабавалі падзяліць увесь прыбытак на забор пайшчыкаў—каб гэтым самым спыніць у далейшым пашырэньне грамадзкай дзейнасьці.

Актыўнасьць кулацкіх груповак была вялікая і бедняце, пад кіраўніцтвам партыйных ячэек, прыходзілася вытрымліваць гэты націск, прычым у шмат якіх выпадках кулакі былі за адно з ранейшымі растратчыкамі, хуліганскім элемэнтам і г. д. Адзначана, што кулакі для дасягненьня сваіх мэтаў падпаівалі, давалі крэдыт, наогул не адмаўляліся ні ад якога спосабу. Спробы кулацкіх груповак былі зьнішчаны амаль што ўсюды.

Склад нанова абраных кіруючых органаў, дзякуючы кампаніі,—бядняцка-серадняцкі, пры чым, ён значна палепшыўся ў параўнаньні з мінулым годам, перш за ўсё за лік павялічэньня колькасьці беднякоў і партыйцаў. Так, у гэтым годзе ў праўленьнях спажывецкіх таварystваў маецца 35,1 проц. беднякоў проці 29 проц. у мінулым годзе і 30,6 проц. камуністаў проці 23,7 проц. у мінулым годзе. Гэткае-ж паляпшэньне і ў складзе рэвізійных камісій. Заможных у складзе праўленьняў і рэвізыйных камісій менш чым паўпроцанта, на 3.561 абраных у праўленьні і рэвізійныя камісіі заможных толькі 14 чалавек.

У часе кампаніі на павышаны пай перайшло толькі 209 спажывецкіх таварystваў, таму што астатнія, з прычыны позьняга атрыманьня дэкрэту, пытаньне гэтае ня ўзьнімалі.

У першым квартале (пэрыяд кампаніі) па няпоўных даных папоўнілі пай 34 з палов. тысячы пайшчыкаў на суму 201 тысяча руб. паявых узносаў, прычым праца гэтая ня была раўнамерна па ўсей Беларусі, некаторыя раёны і нават акругі адсталі ў гэтых адносінах.

493 спажывецкія таварыствы скончылі 26-27 гаспадарчы год з прыбыткам у 570 тысяч рублёў. З прыбыткаў, пастановамі сходаў пайшчыкаў і ўпаўнаважаных, 56 тыс. руб. прызначана на каапэраваньне беднаты, а на культурна-асьветную працу 58 тысяч руб.

Побач з дасягненьнямі справаздачна-перавыбарчая кампанія адзначыла і шэраг недахватаў, якія патрабуюць уважлівага вывучэньня і прыняцьця самых рашучых мер да іх зьнішчэньня. Асноўныя з іх: недастатковая роля жанчын і камсамольцаў у выбарчых органах каапэрацыі, наяўнасьць 106 спажывецкіх таварystваў, скончыўшых год са стратай у 145 тысяч руб. і апроч таго недахваты, растраты ў нізавой сетцы. Ёсьць 54 пастановы сходаў аб аддачы вінаватых пад суд.

У заключэньне трэба адзначыць, што перавыбарчая кампанія выявіла рост давер'я асноўнай масы сялянства да кіраўніцтва і палітыкі камуністычнай партыі. Кампанія выявіла рост грамадзкай сувязі каапэрацыі з масай пайшчыкаў. Разам з гэтым у працэсе кампаніі былі праверены дасягненьні і недахваты спажывецкай каапэрацыі. У асноўным намечаны правільныя шляхі далейшага росту і разьвіцьця спажывецкай каапэрацыі Беларусі.

Гарноўскі.

ПРЫВІТАНЬНЕ

ад Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Беларускае Сацыялістычнае Савецкае Рэспублікі ДРУГОЙ БЕЛАРУСКАЙ ІМЯ ТАВ. ФРУНЗЭ ДЫВІЗІІ.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Беларускае Сацыялістычнае Савецкае Рэспублікі шчыра вітае таварышоў чырвонаармейцаў, камандзіраў і палітпрацаўнікоў Другой Беларускай імя тав. Фрунзэ дывізіі з адзначэньнем высокай баявой нагрудай Ордэнам Чырвонага Сьцягу за яе баявыя заслугі ў часы грамадзянскай вайны.

Гэтая нагрода павінна быць для ўсяго складу дывізіі адзнакай і напамінкам аб слаўнай баявой мінуўшчыне дывізіі ў часе барацьбы з ворагамі дыктатуры пралетарыяту, з ворагамі клясавага і нацыянальнага раскрэпашчэньня працоўных усіх нацыянальнасьцяй.

Ордэн Чырвонага Сьцягу, якім узнагароджана Ваша дывізія, павінен быць сымбалем перамогі над нашымі ворагамі ў будучыні, калі нам прыдзецца бараніць нашу краіну Саветаў ад нападу, які бязупынна рыхтуе супроць нас міжнародная буржуазія.

Другая Беларуская імя тав. Фрунзэ дывізія, як частка ўзброенага авангарду працоўных Беларусі, як складовая нацыянальная баявая частка Чырвонай арміі СССР, займае адно з найбольш адказных мейсц на рубяжы з буржуазным сьветам.

Другая Беларуская павінна быць заўсёды гатовай сустрэць гэты напад у поўнай баявой гатоўнасьці, з сьвядомасьцю, што, толькі ідучы пад Ленінскім сьцягам УсеКП(б), мы пераможам нашых ворагаў і дасягнем нашай канчатковай мэты— сацыялізму.

Рабочыя і сяляне Беларусі, з якіх арганізавана Другая Беларуская Дывізія, павінны заўсёды памятаць аб слаўным мінуўшым дывізіі і высока несьці сьцяг дывізіі, рыхтуючыся да выкананьня сваіх баявых абавязкаў перад Рэвалюцыяй.

Няхай жыве Чырвонаштандарная Другая Беларуская імя тав. Фрунзэ Дывізія!

Няхай жыве Чырвоная армія!

Няхай жыве Ленінская камуністычная партыя!

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

ТЭЛЕГРАМА.

Менск, Камандзіру 2 Бел. Дывізіі

З поваду дзесяцігодзьдзя РСЧА, за баявыя адзнакі і вялікія ўчынкі на розных франтох, па прадстаўленьню РВС у ЦВК СССР падначаленая Вам дывізія ўзнагароджана Ганаровым Рэвалюцыйным Сьцягам. Вітаю і ўпэўнен, што байцы горда і ўпэўнена панясуць свае чырвоныя баявыя сьцягі да будучых перамог.

Старшыня Рэвалюцыйнага Ваеннага Савету ВАРАШЫЛАЎ.

ПРЫВІТАЛЬНАЯ ТЭЛЕГРАМА

Старшыні РВС тав. Варашылаву.

Урачыстае пасяджэньне Менскага Гарсавету разам з ЦВК і СНК БССР, прадстаўнікамі партыйных, прафэсыянальных, грамадзкіх арганізацый і [illegible]

ПРЭЗЫДЫУМ.

Камандзіру 2-ой Беларускай дывізіі.

[illegible]

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Масква, Рэвалюцыйны Вайсковы Савет, Уншліхту.

[illegible] ... Уншліхту—з прычыны дзесятай гадавіны існаваньня непераможнай узброенай сілы пралетарскай дыктатуры і ўзнагароды Вас ордэнам Чырвонага Сьцягу—шлюць братэрскае прывітаньне і пажаданьне новых многіх гадоў карыснай працы для ўмацненьня абароназдольнасьці СССР, бацькаўшчыны пралетарыяту і працоўных усяго сьвету,—старыя саратнікі па барацьбе за вызваленьне міжнароднага пралетарыяту і перамогу сацыялізму.

БЭНЭК, БУДЗІНСКІ, ВАСІЛЕВІЧ, ВАНСОЎСКІ, ГЕЛЬТМАН, ДУБІНА, В. КНОРЫН, ЯН КЛЫС, КРОЛЬ, ПІЛЕР, АДАМ СЛАВІНСКІ, А. ЧАРВЯКОЎ, ЭЛІЗАРОВІЧ.

Менск, 24 лютага 1928 г.

Сьвята Чырвонай Арміі.

(Пленум Менскага гарсавету, прысьвечаны 10-цігодзьдзю існаваньня Чырвонай Арміі).

ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ—ПЕРШАЯ АРМІЯ Ў СЬВЕЦЕ, ЯКАЯ ЗМАГАЕЦЦА ЗА СЛАЎНУЮ БУДУЧЫНЮ ПРАЦОЎНЫХ.—ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ ВЫЗВАЛІЛА ПРАЦОЎНЫХ САВЕЦКАГА САЮЗУ АД БУРЖУАЗНАГА ЎЦІСКУ І ДАЛА ІМ МАГЧЫМАСЬЦЬ БУДАВАЦЬ СВАЮ САЦЫЯЛІСТЫЧНУЮ ГАСПАДАРКУ І КУЛЬТУРУ.—ЧЫРВОНЫЯ ГЭРОІ СССР БУДУЦЬ АСНОЎНЫМ КАДРАМ ДЛЯ СУСЬВЕТНАЙ РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ.—ВЕЧНАЯ ПАМЯЦЬ БАЙЦАМ, ПАЎШЫМ ЗА СПРАВУ ПРАЦОЎНЫХ МАС.

Менскі гарсавет клапаціцца аб Чырвонай Арміі.

Адчыняючы пленум Менскага гарсавету, прысьвечаны 10-цігодзьдзю Чырвонай Арміі, тав. Яцкевіч запрапанаваў абраць прэзыдыум урачыстага пленуму.

У склад прэзыдыуму ўвайшлі таварышы: Кнорын, Чарвякоў, Галадзед, Ягораў, Ланда Цімашэнка, Лакціонаў, Сердзіч і інш.

У сваёй прамове тав. Яцкевіч зазначыў:

— Сёньня мінула 10 год з таго часу, як рабочыя і сяляне ў буры рэвалюцыі ўтварылі сваю Чырвоную Армію. Тав. Ленін тады падпісаў дэкрэт аб арганізацыі Чырвонай Арміі, той Арміі, «якая ведае, за што змагаецца».

Чырвоная Армія разьбіла ня толькі ўнутраную контр-рэвалюцыю, але і міжнародную буржуазію, якая сваёю тэхнікаю дапамагала расейскай контррэвалюцыі. У гэтай барацьбе сотні лепшых таварышоў аддалі свае жыцьцё. За добрую будучыню сваіх братоў па клясе яны не шкадавалі ні крыві, ні жыцьця. Я прапаную пленуму ўстаць і ўшанаваць памяць гэрояў, загінуўшых у схватцы з капіталам. (Жалобны марш. Усе ўсталі).

[illegible]

шага геніяльнага правадыра тав. Леніна дапамагла нам дашчэнту разьбіць наступ расейскае контр-рэвалюцыі і тых, хто ёй дапамагаў. Наша барацьба ўскладнялася тым, што разгарнулі дзейнасьць бандыцкія шайкі і краіна перажывала голад.

Палітыка камуністычнае партыі, гэраізм Чырвонай Арміі, яе шчыльная сувязь з рабочымі і сялянамі дапамаглі агульнай справе працоўных, і сёньня мы сьвяткуем 10 год існаваньня Чырвонае Арміі.

Цяпер мы скарачаем шэрагі нашай арміі і гэтым прымаем удзел у гаспадарчым будаўніцтве.

Сьвядомасьць мацней ад танку.

Ад імя ЦК КП(б)Б Чырвоную Армію вітаў т. Кнорын.

— У сьвеце,—кажа тав. Кнорын,— ёсьць толькі адна армія, якая змагаецца за будучыню працоўных. Кадры Чырвонай Арміі, не шкадуючы свайго жыцьця, абаранялі заваёвы Кастрычніка. Яны ведалі, за што змагаліся.

Кожны чырвонаармеец мае свае інтарэсы, за якія ён змагаецца. Гэта сьвядомасьць—вялізарная сіла, перад якою не ўстаяць ні танкі, ні аэрапляны [illegible]

[illegible]

І мы прымаем удзел у гаспадарчым будаўніцтве.

[illegible]

Яшчэ адна адзнака гэрою.

[illegible] вялікая, бо супроць нас выступіла міжнародная буржуазія. Тактыка на-

Пасьля прывітаньня Чырвонай Арміі ад імя ўраду БССР тав. Чарвякоў прачытаў тэлеграму ЦВК СССР, у якой зазначаецца, штокіраўнік палітычнай часткі Беларускай Вайсковай Акругі, член РВС тав. Ланда нагароджан ордэнам Чырвонага Сьцягу.

У нас урачыстасьць, а там жалоба.

Вітаючы Чырвоную Армію з 10-цігодзьдзем існаваньня, тав. Галадзед зазначыў:

— Мы сьвяткуем вялікую ўрачыстасьць—10-ю гадавіну Чырвонай Арміі, якая абараняе заваёвы Кастрычніка.

У нас—урачыстасьць, а ў нашых заходніх братоў—жалоба. Там пачаўся працэс Грамады. На лаўцы падсудных сядзяць прадстаўнікі заходне-беларускай работніцка-сялянскай грамады. Гэты палітычны працэс над грамадаўцамі зьяўляецца судом над працоўнымі Заходняй Беларусі, якія стогнуць пад ботам польскага фашызму.

Разьвіць нацыянальную культуру дала магчымасьць Чырвоная Армія.

Ад імя навуковых працаўнікоў БССР Чырвоную Армію вітаў рэктар БДУ т. [illegible]

Прывітаньні рабочых і сялян.

[illegible]

Славінскаму, Гродзісу, Кролю, селяніну Кудзіну і інш.

Маленькі фэльетон.

ПРАЎДА ЁСЬЦЬ...

Піша нам у рэдакцыю настаўнік Пясоцкае сямёхгодкі Янка Шышко ліст з просьбаю канчаткова высьвятліць,—ці ёсьць праўда, ці няма.

Праўду кажучы, дзядзька Шышко (хацяб-б не зманіць) дык есьць!

Як вы чытачы, думаеце, калі настаўнік Шышко гадамі працы выпрацаваў сабе пэнсію і згодна пастановы ЦВК і СНК СССР мае права яе атрымаць, ёсьць праўда, ці не?

Ёсьць!

— Што, чытачы, павінен пасьля гэткай пастановы рабіць настаўнік Шышко?

Адпачываць і атрымліваць пэнсію, —так?

Атрымліваць--лёгка вам гаварыць,— атрымліваць.

А як яе атрымаеш, калі Слуцкая Страхкаса не дае.

Што рабіць дзядзьку Шышку?

Дзядзька Шышко піша просьбы ў страхкасу і вышэй, у рэдакцыю.,.

Нарэшце дзядзьку Шышко далі адказ:

Пэнсію дадуць.

Настаўнікі дзядзьку Шышко вітаюць.

«Виновник торжества» рад, „виновник торжества» чакае...

...Вось ужо каля году чакае...

Чакае, бо ЦВК і СНК маўчыць (зрабілі сваю справу), зноў жа і Слуцкая Страхкаса маўчыць (свае маўляў таксама зрабіла).

І стары Шышко чакае, хістае галавою, скардзіцца, нэрвуецца. Думаеце, чытачы, трэба гэта дзядзьку Шышку пад старасьць?

Не!

Лёгка вам гаварыць «не», а вось Слуцкія працаўнікі дык у гэтым ня ўпэйнены...

Трэба, каб РСІ перакапала іх!

Бо «праўда», дзядзька Шышко, ў нас ёсьць!

У РСІ яе знойдуць!

. . . .

Бачыце, дзядзька, якія слуцкія біракраты з вашых вучняў павырасталі і як цяжка цяпер з імі змагацца..

Вучылі вы іх, вучылі, не адзін дзесятак гадоў вучылі, а яны вам у падзяку...

Лепей бы вы іх замест таго, каб вучыць грамаце, коўзацца пасылалі...

Жылі-б спакайней пад старасьць.

Алёша.

У ПРЭЗЫДЫУМЕ ЦВК БССР.

23-га лютага пад старшынствам т. А. Чарвякова адбылося чарговае пасяджэньне Прэзыдыуму ЦВК. Разгледжан шэраг пытаньняў:

ВЫНІКІ ПРАВЯДЗЕНЬНЯ Ў БССР ПАДПІСКІ НА ПАЗЫКУ ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫІ.

[illegible]

палегчана, дзякуючы дапушчанай растэрміноўкі плацяжа на 7 месяцаў.

Такім чынам кампанія па рэалізацыі пазыкі індустрыялізацыі, накіраваная з самага пачатку на абхват падпіскай дробных падпісчыкаў, галоўным чынам членаў саюзаў, цалкам дасягнула сваёй мэты. Сярэдняя падпіска на кожнага члена саюзу складае даволі значную суму—15,66 р. Па асобных [illegible]

рабочыя	54.036	43,2 проц.
служачыя	55.091	[illegible]
сяляне	3.839	2,5
саматугі	4.378	3,5
іншыя	6.687	5,3
Разам	125.031 ч.	100 проц.

[illegible]

Аршанская акруга выканала	[illegible] проц. заданьня
Віцебская	150,9
Магілеўская	143,7
Мазырская	[illegible]
Менская	138,4
Полацкая	137,9
Бабруйская	123,8
Гомельская	111,4
Па БССР	135,1

Тав. Хацкевіч у сваім дакладзе таксама адзначыў вялікую колькасьць выйгрышаў, якія выпалі на долю Беларусі ад першага тыражу. Большая частка гэтых выйгрышаў пала на аблігацыі, якія набыты рабочымі і служачымі.

Прэзыдыум ЦВК пастанавіў адзначыць прыкладную арганізаванасьць і палітычную сьвядомасьць рабочых і служачых БССР у правядзеньні пазыкі на індустрыялізацыю, што дало магчымасьць выпаўніць заданьне на 135,1 проц. Работа Цэнтральнай Камісіі па рэалізацыі пазыкі прызнана здавальняючай і дзейнасьць яе скончанай.

ПРА ПЕРАДАЧУ ВЫХАВАНЦАЎ ДЗІЦЯЧЫХ ДАМОЎ У ПРАЦОЎНЫЯ ЗЕМЛЯРОБСКІЯ ГАСПАДАРКІ.

Прэзыдыум ЦВК зацьвердзіў пастанову ЦВК і СНК БССР пра перадачу выхаванцаў дзіцячых дамоў у працоўныя земляробскія гаспадаркі для падрыхтоўкі іх да сельска-гаспадарчае працы. Згодна гэтай пастановы дазваляецца перадача выхаванцаў дзіцячых дамоў у працоўнае выхаваньне ў земляробскія гаспадаркі, як калектыўныя, так і аднадваровыя, са згоды выхаванца. Кожны калектыў, альбо двор можа браць на выхаваньне аднаго выхаванца ад 8 да 15 год на тэрмін ня менш за 3 гады. З дазволу райвыканкому двор можа браць і двох выхаванцаў, а калектыў нават і большую колькасьць.

Калектыў альбо двор павінен трымаць выхаванца ў аднолькавых умовах з іншымі членамі двара, навучаць яго вядзеньню сельскае гаспадаркі і даць яму магчымасьць скончыць ня менш як 4-хгадовую школу. Калектыў, альбо двор, які бярэ на выхаваньне дзіцё, мае права атрымаць з запасфонду на выхаванца зямлю па нормах працоўнага карыстаньня. Атрыманы на долю выхаванца вучастак зямлі аслабаняецца ў працягу трох год ад сельска-гаспадарчага падатку. Калектывам і гаспадаркам, якія бяруць на выхаваньне дзіцё, могуць пастановамі акрвыканкому давацца таксама і іншыя льготы.

АБ ВЫДАЧЫ ГАНАРОВЫХ ГРАМАТ.

Згодна хадайнічаньня Вайсковага Камандаваньня, Прэзыдыум ЦВК пастанавіў выдаць ганаровыя граматы:

Камандзіру 40 Бугурусланскага Чырвонаазнаменнага Кавпалка тав. Рагозіну Мікалаю; камандзіру 3-й Кавалерыйскай Брыгады тав. Блюму Мікалаю і дэмабілізаванаму чырвонаармейцу 39 Кавалерыйскага Тэрскага палка тав. Савенкаву Мікалаю.

Ангельскія камуністы ў Менску.

У Менск прыехалі член ЦК кампартыі Англіі т. Вільсон і сакратар Бірмінгамскага акружнага камітэту кампартыі т. Гарднэр, якія зараз вяртаюцца дадому пасьля 9-га пленуму Камінтэрну.

Абодва таварышы, як прадстаўнікі кампартыі Англіі—шэфа № Самарскай [illegible] дывізіі, прыехалі ў Менск, каб прыняць удзел у урачыстасьцях у сувязі з сьвяткаваньнем 10-цігодзьдзя Чырвонай арміі. Да гэтага часу сувязь шэфаў з дывізіяй „імя ангельскага пралетарыяту" выявілася ў наступным: у 1924 г. ангельская кампартыя падаравала дывізіі сьцяг, шэфы па два разы ў год наведваюць дывізію, чырвонаармейцы трымаюць сувязь з ангельскімі рабочымі, іх карэспандэнцыі часта зьмяшчалі ў ангельскіх камуністычных газэтах і інш.

У гутарцы з нашым супрацоўнікам т. Вільсон паведаміў наступнае:

Ангельская рабочая кляса надае вялікае значэньне існаваньню Чырвонай Арміі і таму трэба дапамагаць тэй справе, якую абараняе Чырвоная армія. Спачуваньне ангельскай рабочай клясы краіне Саветаў у свой час выявілася ў шэрагу забастовак, калі Савецкаму Саюзу пагражала небясьпека з боку буржуазных дзяржаў. Зараз-жа спачуваньне ангельскай рабочай клясы выяўляецца ў вялікай зацікаўленасьці да таго, што робіцца ў Савецкім Саюзе, нягледзячы на тое, што афіцыйны ўрад Англіі зьяўляецца ворагам СССР. Рабочыя масы Англіі глядзяць на Савецкі Саюз, як на асяродак сусьветнага рэвалюцыйнага руху.

— Ці маюць посьпех апазіцыянэры ў Англіі?

— Трэба сказаць, што троцкісты пацярпелі поўнае паражэньне ў Англіі. Унутры ангельскай кампартыі ня было ніводнага апазіцыянэра.

Цікава тое, што апазіцыю толькі падтрымлівалі тыя асобы, якія па розных прычынах пакінулі кампартыю, як—Ньюбольд, Паскэт, Прайс і інш., гэтыя правакатары нават зьмяшчаюць артыкулы за падтрыманьне апазіцыі ў буржуазнай прэсе.

Урэшце, т. Вільсон выказаў пажаданьне пазнаёміцца з культурнымі ўстановамі Савецкай Беларусі.

Т. т. Вільсон і Гарднэр прабудуць у Менску 3 дні.

ЗАГАТОЎКА ХЛЕБА І СЫРАВІНЫ.

Загатоўка валакна лёну.

ВІЦЕБСК, 24-II. За другую дэкаду лютага Віцебскае аддзяленьне Балдзяржгандлю па ўсёй акрузе загатовіла 3.792 пуд. валакна лёну і ў Полаччыне—4642 пуд. За першую дэкаду лютага па гэтых акругах было загатоўлена толькі 5819 пуд.

БАБРУЙСК, 24-II. За першыя дзесяць дзён лютага Бялдзяржгандаль па акрузе загатовіў 146 пуд. валакна лёну, а за другую дэкаду загатоўлена 299 пудоў.

ГОМЕЛЬ, 24-II. Мясцовае аддзяленьне Белдзяржгандлю загатовіла за апошнія дзесяць дзён лютага па Гомельшчыне 525 пуд. валакна лёну, а ў Мазыршчыне 183 пуд.; усяго за другую дэкаду лютага загатоўлена 708 пуд., а за першую дэкаду было загатоўлена 408 пуд.

МАГІЛЕЎ, 24-II. Сельска-гаспадарчая каапэрацыя нашай акругі за другую дэкаду лютага загатовіла 988 пуд. рознага валакна.

На першым месцы.

Менскае аддзяленьне Белкаапсаюзу атрымала заданьне сабраць за 2-гі квартал паявых узносаў 85.000. На 20-га лютага ўжо сабрана 94.605 р., ці заданьне ўжо выканана на 111,3 проц.

За час кампаніі загатоўлена: розных відаў сыравіны на 110.544 р. 24 к., скурсыравіны—на 24.543 р. 11 к., мяса—на 21.927 р., збожжапрадуктаў—1462 тоны, насеньня лёну—71,9 тоны і лёну-валакна—1,09 тоны.

Спажывецкая каапэрацыя Менскае акругі па разьмеры выкананьня заданьня і па ходу кампаніі займае першае месца сярод іншых акруг Беларусі.

Што загатовіла спажывецкая каапэрацыя за 2-ю дэкаду лютага

(Па тэлеграфу ад уласн. карэспандэнтаў).

ВОРША, 24-2. Толькі 30 спажывецкіх таварыстваў Аршаншчыны за другую дэкаду лютага загатовілі: розных хлебных культур 170,5 тон, семя лёну—5 тон, валакна лёну—10 тон, буйнай скураной сыравіны—124 шт., дробнай—2432 шт., шчаціны, пушніны, рызьзя і іншай сыравіны — на 2650 руб.

МАГІЛЕЎ, 24-2. Водлуг вестак, па 68 спажывецкіх таварыствах за другую дэкаду лютага загатоўлена: жыта—31,9 тон, аўса і ячменю—155,3 тон, семя лёну—8,4 тон, валакна лёну—14,8 тон, буйнай скураной сыравіны—224 шт., дробнай—2673 шт., шчаціны—на 2905 руб., пушніны—на 1580 руб. і іншай экспортнай сыравіны—на 8184 руб.

СЛУЦАК, 24-2. За час з 11 да 21 лютага спажывецкая каапэрацыя Случчыны загатовіла: хлеба—173,9 тон, семя лёну—4,8 тон, скураной сыравіны буйнай—на 1618 руб. і дробнай—на 4279 р., палатна сялянскага—22689 мэтраў і іншай экспортнай сыравіны—на 2450 руб.

МАЗЫР, 24-2. За другую дэкаду лютага 22 спажывецкія таварыствы нашай акругі загатовілі: рознага збожжа—53,6 тоны, мяса—на 8266 р., скураной сыравіны—на 1364 руб., featурознай пушніны і рызьзя—на 889 руб. Усяго-ж за гэты час загатоўлена розных прадуктаў сельскай гаспадаркі на 17.189 руб.

БАРЫСАЎ, 24-2. Сыстэма спажывецкай каапэрацыі, падпарадкаваная Барысаўскаму аддзяленьню Белкаапсаюзу, за другую дэкаду лютага загатовіла рознай экспартнай сыравіны на 8696 р., скураной сыравіны—на 6969 руб., хлебных культур—4319 пуд. і насеньня лёну—292 пуд.

ГОМЕЛЬ, 24-2. 58 спажывецкіх таварыстваў Гомельшчыны за другую дэкаду лютага загатовілі: розных хлебных культур—194,2 тоны, валакна лёну і кудзелі—3,8 тон, шчаціны—на 2047 руб., пушніны—на 1618 руб., скураной сыравіны—на 4550 руб. і рызьзя—на 1531 руб.

Некаторыя спажывецкія т-вы моцна адстаюць.

(Менская акруга).

Пухавіцкае спажывецкае т-ва на 20-II выканала заданьне па паявых узносах на 63,4 проц.: ад пачатку кампаніі сабрана 2.280 рублёў. Па скураной сыравіне заданьне выканана на 112 проц., па экспортнай—на 139 проц. Збожжавых прадуктаў ад пачатку кампаніі загатоўлена—на 16 тон.

Марына Горскае спажыв. таварыства выканала заданьне па паявых узносах на 10-II у разьмеры 53 проц., па скураной сыравіне—на 107 проц., па іншай сыравіне—на 83 проц. Збожжавых прадуктаў загатоўлена—48 т.

Цытвянскае—выканала заданьне па паявых узносах у разьмеры 77 проц., па скурсыравіне—на 150 проц., па іншай сыравіне—на 84 проц.

Сьмілавіцкае—выканала заданьне па паявых узносах на 53 проц., па скурсыравіне—на 122 проц., па рознай іншай сыравіне—на 66 проц. Збожжапрадуктаў загатоўлена 60 тон.

Рудзенскае—выканала заданьне па паявых узносах на 50,5 проц. Збожжавых прадуктаў загатоўлена ўсяго 3,8 тон.

Дзешчанскае, — Самахвалавіцкага раёну, выканала заданьне па паявых узносах на 97,3 проц., збожжавых прадуктаў пакуль што загатоўлена толькі 2,14 тон і скурсыравіны—на 63 рублі.

Калодзезьскае,—Чэрвенскага раёну, выканала заданьне па паявых узносах на 39 проц., скурсыравіны загатоўлена на 14 р. 17 кап. і збожжавых прадуктаў—4 тоны.

Менскае Прыгароднае т-ва выканала заданьне па паявых узносах на 55,4, збожжавых прадуктаў загатоўлена 71 тона, скурсыравіны—на 1.373 руб. і рознай іншай сыравіны—на 4.473 р. 77 кап.

Ваўкавіцкі.

За кантроль--праверку па выкананьню даручэньняў.

[illegible]нашымі заканадаўчымі органамі, а сама і цэнтральнымі ўстановамі даюцца мясцам даручэньні аб ажыцьцяўленьні на месцах тых ці іншых мерапрыемстваў, зьбіраньні матар'ялаў, даваньні заключэньняў, тлумачэньняў і г. д. Вось тут часта бачым, што пачынаецца самае горшае і самая непатрэбная цяганіна і пісаніна, якой адна назва—«бюракратызм».

Аб гэтых выпадках цяганіны і пісаніны з боку органаў ўлады ня толькі трэба асьвятляць у друку, выяўляць вінаватых у валакіце, але і прымусіць іх больш ўважліва адносіцца да выкананьня даручэньняў вышэйстаячых органаў і выпаўняць гэтыя даручэньні ў тэрміны, прызначаныя да [illegible]га.

Зробленая Сакратарыятам Прэзыдыуму ЦВК—па даручэньні Прэзыдыуму [illegible] — праверка (па выбарку і ў [illegible]ай малай колькасьці) дае наглядны [illegible]юнак, як гэтыя даручэньні выконваюцца ўтэрмін:

1) Бабруйскаму акрвыканкому 11-га [illegible]ўня 1927 году была паслана заява [illegible]в. Мяжовай, Жлобінскага раёну [illegible]андэра Парфена для дачы заключэньня па сутнасьці заявы. Чакаецца [illegible] адказ месяц, а затым, не атрымаўшы яго, рэгулярна—кожны ме[illegible]—27-IX, 21-XII і 21-I робяцца [сак]ратарыятам Прэзыдыуму ЦВК акр[вык]анкому напамінкі аб хутчэйшым [выкан]аньні гэтага даручэньня, але [акр]выканком ня толькі не патурбаваў[ся] прыслаць заключэньне па справе, [але] ня даў нават вестак, што яму пе[ра]шкаджае ў выкананьні гэтага даручэньня і гэта тады, калі весткі патрабуюцца вышэйшым органам улады Прэзыдыумам Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту.

2) Менскаму акрвыканкому 28 сакавіка 1927 году паслана заява гр. м. Астрашыцкага Гарадка — Гершовіча Моўшы Хаімавага аб дачы заключэньня па справе муніцыпалізацыі будынку (дому). Чакаецца адказ месяц— другі, пішацца 5 напамінкаў, зноў чакаем, 20-XII зноў пішацца напамінак, а адказу няма. Прыходзіць 1928 год, 21-I пасылаецца чацьверты напамінак і ніякага адказу няма. Акрвыканком, атрымліваючы такія рэгулярныя напамінкі і будучы пад самым бокам ЦВК, не палічыў патрэбным ня толькі прыслаць пісьмовае тлумачэньне, але навад перадаць па тэлефону аб прычынах затрымкі. Тое самае можна сказаць пра гэты АВК і па справах Сасноўскіх, па справе Панкевіча, Калнскага і іншых.

3) Наркампрацы 21 верасьня 1927 году паслана адносіна аб звароце ім ЦВК бяз выкананьня заявы гр. Пуселя, якая яму была паслана 1-IX—27 г. Тут яму ня трэба ні даваць свайго заключэньня, ні сабіраць матар'ялаў, ні пісаць шмат чаго, а толькі зьвярнуць тую заяву, якая ляжыць у яго спраў. Але-ж, ня гледзячы на гэта, яму 18-X, 22-XII і 26-I робяцца напамінкі, а Наркампрацы маўчыць.

Усё гэтае нам толькі паказвае, што з боку нашых устаноў няма яшчэ выстарчальнага кантролю, вучоту і нагляду за выпаўненьнем у тэрмін таго, што ад яго патрабуецца, так роўна і таго, што ён сам (орган улады) прапануе другому выпаўніць.

Гэта адзін з самых слабых бакоў нашае працы, на які трэба зьвярнуць асаблівую ўвагу. Грош цана тэй пастанове і таму даручэньню, якія не ажыцьцяўляюцца, альбо выконваюцца несваячасова.

Трэба ўсім нашым установам—зьверху данізу—зацікавіцца пытаньнем выпаўненьня і кантролю, як над даручэньнямі, якія атрымліваюцца непасрэдна ўстановай, так і выходзячымі ад яе. Толькі пры сталым і сыстэматычным вучоце і кантролю можна дасягнуць таго, каб у будучым гэтыя загапы ў нашай штодзённай працы зьнішчыць, а з гэтым і пазбавіцца ад непатрэбнай пісаніны.

Мне здаецца, што па гэтаму пытаньню кожнай установе ня толькі мэтазгодна, але і неабходна вылучыць адказнага працаўніка, які-б пэрсанальна нёс адказнасьць па сваёй установе за несваячасовае выпаўненьне данай установай тых даручэньняў ці пастаноў, якія павінны быць ёю ў тэрмін выпаўнены, ці ажыцьцёўлены.

Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі трэба было-б распрацаваць і ўстанавіць сталую сыстэму гэтай праверкі, даць належныя дырэктывы і сачыць за ўжываньнем і правядзеньнем гэтай сыстэмы кантролю ўсім дзяржаўным апаратам, бо гэта пытаньне досыць назрэла і яго трэба якхутчэй вырашыць і ажыцьцявіць.

Надта было-б пажадана, каб працаўнікі нашых устаноў, асабліва працаўнікі месц, выказаліся па закранутым пытаньні.

Ар. Рай.

У САВЕЦЕ НАР. КАМІСАРАЎ БССР

(Пасяджэньне 22 лютага г. г.).

На гэтым пасяджэньні разам з іншымі былі разгледжаны наступныя пытаньні.

АБ ПАБУДОЎЦЫ ФАБРЫКІ ШТУЧНАГА ШОЎКУ Ў БССР.

СНК выслухаў інфармацыю старшыні ВСНГ БССР т. Карпа аб прынятых ВСНГ захадах да пабудоўкі ў БССР ф-кі штучнага шоўку (з драўлянай цэлюлёзы, з хваёвага дзерава, саломы і інш.). Пытаньне аб пабудоўцы гэтай ф-кі яшчэ абмяркоўвалася пры зацьверджаньні 5-цігадовага пляну разьвіцьця народнай гаспадаркі. Пабудоўка такой фабрыкі дасьць магчымасьць шырока разьвіць у БССР апрацоўку штучнага валакна і гэтым дасьць адпаведны ўхіл у прамысловасьці. Апрача гэтага, можа быць уцягнуты ў гэтую вытворчасьць значны лік рабочых (каля 1 з пал. тыс. чалавек). Прадукцыйнасьць гэтай ф-кі мяркуецца ў 800 тыс. кілёграм у год штучнага валакна. Пабудоўка гэтай ф-кі мяркуецца ў г. Магілеве, каля р. Дняпра і каля чыгункі. Месцам пабудоўкі ф-кі абраны г. Магілеў таму, што там ёсьць магчымасьць мець выстарчальную колькасьць жылой плошчы для рабочых, а таксама ёсьць каля г. Магілеву значныя торфавыя залежы.

СНК згадзіўся з тым, каб арыентыровачна праэктаваць пабудоўку ф-кі ў г. Магілеве, а ўсе іншыя пытаньні, зьвязаныя з пабудоўкай гэтай ф-кі, вырашыць пасьля падачы праэкту пабудоўкі.

РАЦЫЯНАЛІЗАЦЫЯ ГАСПАДАРЧАГА АПАРАТУ БССР.

СНК выслухаў даклад НК РСІ аб выніках работ па рацыяналізацыі гаспадарчага апарату БССР. На працягу 1926-27 г. НК РСІ абсьледваў шэраг гаспадарчых устаноў з мэтаю рацыяналізацыі іх работы і патаненьня апарату. Рацыяналізацыя вялася ў галіне перабудовы структуры, спрашчэньня яе, дэцэнтралізацыі работы, спрашчэньня справаздачнасьці і г. д. Рацыяналізацыя гаспадарчага апарату ахапіла ўстановы і прадпрыемствы: прамысловыя, крэдытныя, гандлёвыя і каапэрацыйныя. З прамысловых прадпрыемстваў абсьледваны Белсельтрэст, Белдзяржсьпірт, Дзяржаўнае Выдавецтва, Цэнтрасьпірт. Пастановы аб рацыяналізацыі ў гэтых прадпрыемствах прыняты ў адпаведнасьці з паказаным напрамкам работы.

Перагледжана ўся крэдытная сыстэма, значна зьменшана сетка ўстаноў крэдытнай сыстэмы (НК РСІ намечана да ліквідацыі 5 адзінак, у тым ліку Беларуская Кантора Прамбанку). Па гандлёвых установах абсьледваны Дзяржаўны Гандаль, Пайгандаль, Аўтапрамгандаль, Цэнтраземсклад, транспартныя арганізацыі, Белпагруз і г. д.

Работа праводзілася па лініі перабудоўкі апарату, зьмяншэньня сеткі і г. д.

У выніку перагляду і ліквідацыі непатрэбных прадстаўніцтваў і скарачэньня штатаў у пакінутых прадстаўніцтвах атрымалася грашовая эканомія ў 2.101 тыс. руб.

У выніку спрашчэньня і рацыяналізацыі апарату гаспадарчых устаноў БССР за 1926-27г. атрымана наступная эканомія: лік штатных адзінак скарочан з 4.192 да 2.690,5, або на 1502,5 адзінак, грашовая эканомія ў год складае 3.155.314 руб.

АБ ВОДНА-МЭЛІАРАЦЫЙНЫМ КОДЭКСЕ.

СНК разглядзеў і прыняў канчаткова пераапрацаваны і адрэдагаваны праэкт Водна-Мэліарацыйнага Кодэксу БССР. У гэты Кодэкс унесены цэлы шэраг паправак і зьмен. Пры рэдагаваньні праэкту Кодэксу ў ім зроблены наступныя зьмены: выключана 14 артыкулаў, дабаўлены 1 артыкул, унесены значныя зьмены ў 25 артыкулах і пераапрацавана рэдакцыя Кодэксу з мэтаю яснасьці выкладу.

НАЗНАЧЭНЬНІ.

СНК пастанавіў назначыць т.т. Фіша С. І. і Сарокіна П. І. членамі Прэзыдыуму Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі БССР.

Хроніка.

У Менскім акруговым камітэце МОПР'у.

КАМПАНІЯ ПРАТЭСТАЎ СУПРОЦЬ СУДА НАД ГРАМАДАЎЦАМІ.

Менскі акруговы к-т Мопр'у пастанавіў разгарнуць шырокую кампанію пратэсту супроць суда польскай фашысцкай улады над грамадаўцамі. [illegible]

Асноўным лозунгам Мопр'аўскіх сходаў павінен быць—матэрыяльная дапамога палітвязьням Заходняй Беларусі.

МЕНСК АДГУКНУЎСЯ НА ЗАКЛІК АБ ДАПАМОЗЕ.

[illegible] сабраць да 1-га красавіка у Менску на карысьць палітвязьняў Заходняй Беларусі 5000 руб. Гэтыя грошы ўжо сабраны.

Пастаноўлена павялічыць гэтыя зборы на 50 проц.

У Менск прыехаў японскі драматург Акіта.

[illegible] У Менску драматург Акіта прабудзе некалькі дзён.

100.000 руб. на пабудову абшчажыцьця для камандзнага складу.

[illegible]

160.000 руб. на будынкі для савхозаў БССР.

[illegible]

37.000 руб. рабочым-вынаходцам.

[illegible]

Збор паявых узносаў праходзіць пасьпяхова.

[illegible]

25.000 руб. на насеньне канюшыны і сэрадэлі.

[illegible]

Землеўпарадкаваньне ў Меншчыне.

[illegible]

Дарожнае будаўніцтва.

[illegible]

Да сьвяткаваньня дню Парыскае Камуны.

[illegible]

Бясплатнае кіно для чырвонармейцаў.

[illegible]

Вывучаем свой край.

КРАЯЗНАЎЧАЯ РАЙЁННАЯ ЧАСОПІСЬ.

[illegible]

ЛЕКЦЫІ АБ КРАЯЗНАЎСТВЕ ПА РАДЫЁ.

ЦБ краязнаўства арганізавала цэлы цыкль лекцый па краязнаўству, якія будуць перадавацца па радыё.

Гэтыя лекцыі будуць чытацца адзін раз у тыдзень—па аўторках.

ВЫВУЧЭНЬНЕ ЯЎРЭЙСКІХ МОГІЛЬНІКАЎ.

У Кохаваўскім раёне краязнаўчае т-ва знайшло ў некаторых сельскіх мясцовасьцях [illegible]

Таварыства гісторыкаў-марксыстаў БССР.

Нядаўна адбыўся арганізацыйны сход сяброў т-ва гісторыкаў-марксыстаў БССР. На гэтым сходзе абраны прэзыдыум т-ва ў складзе т. т. Ігнатоўскага (старшынёй), Воранава і Шапавалава. Т-ва ўстанавіла сувязь з т-вам гісторыкаў-марксыстаў у Маскве.

СУД.

Працэс 16 бандытаў.

Прыгавар.

Пасьля 6-гадзіннай нарады суд прыгаварыў:

Паўла Паўлючэнка і Панаса Прахарчука—на 10 год зьняволеньня з суровым адмежаваньнем кожнага з пазбаўленьнем у правох на тры гады і забаронай пражываць у Менскай акрузе па адбыцьці кары ў працягу 3-х год. Лявона Крука—на восем год зьняволеньня з суровым адмежаваньнем; Аляксея Прахарчука, Мікалая Няборскага, Мікалая Ждана і Сьцяпана Знака—на тры гады зьняволеньня з суровым адмежаваньнем кожнага.

Дастасаваўшы да засуджаных амністыю ў адзнаку 10 гадавіны Кастрычнікавае рэвалюцыі, суд скараціў пакараньне Паўлу Паўлючэнку і Панасу Прахарчуку на адну трэць, Лявону Круку—напалову і іншым асуджаным—таксама напалову.

Прыняўшы пад увагу нізкі культурны ўзровень і цемнату Аляксея Прахарчука, Мікалая Няборскага, Мікалая Ждана і Сьцяпана Знака суд зьменшыў ім кару: Аляксею Прахарчуку—да дзевяці месяцаў, а астатнім—да 1 году і на аснове амністыі Ждана, Знака і Няборскага ад зьняволеньня асвабадзіў.

Тарас Шатэрнік, Мікалай Крук, Сарафім Капшай, Ганна і Наста Знак, Рыгор Крук і Юлька Прахарчук апраўданы.

Справа адносна Міхася Зьвяровіча і Андрэя Крывіцкага, як ухіліўшыхся ад суда, вылучана ў асобны вытвар і будзе заслухана дадаткова.—Адабраныя ў бандытаў рэчы вернуты пацярпеўшым у часе іх допыту і апазнаньня. **Д. Кастроў.**

КІНО.

„Провокатор“.

Задача фільму—паказаць рэвалюцыйную дзейнасьць сярод студэнцтва і тыя спосабы змаганьня з ёй, якія ўжываліся жандарамі былой царскай Расеі. Сюжэт ня новы.

Назва фільму—«Провокатор»—наўрад ці адпавядае зьместу, бо „правакатар“—Віктар Бароўскі, па натуры вельмі ўражлівы, зрабіўся правакатарам зусім выпадкова, пасьля таго, як хітрыя жандары ўмела апуталі яго павуцiньнем пагрозаў з аднаго боку і абяцаньнямі пусьціць да каханкі і даць магчымасьць скончыць унівэрсытэт—з другога. Бароўскі—яскравы вобраз чалавека, якога лёгка апутаць павуціньнем, але ён—ня вобраз правакатара.

З тымі задачамі, якія стаяць перад фільмам рэжысэр слаба справіўся. Ён даў некалькі мастацкіх малюнкаў, перасыпаў іх псыхалёгічнымі момантамі, але ў патрэбных мясцох належным чынам іх не падкрэсьліў, дзякуючы гэтаму кадры вышлі блядыя і не захапляюць гледача—ён пазяхае.

Нават апошняя сцэна, якая павінна была зрабіць моцнае ўражаньне (вешаюць людзей, праходзіць перад вачыма звычайна і не захапляе гледача.

Да буйных недахватаў з боку рэжысуры трэба аднесьці і ненатуральныя паводзіны жандараў. Мы прызвычаіліся бачыць іх ва ўсякім выпадку ня выглянсаванымі джэнтэльмэнамі, якія стукаюць абсацамі перад арыштаванай дзяўчынаю-рэвалюцыянэркаю.

Масавага гледача фільм мець ня будзе—ён для аматараў. **С. Аз.**

НОВЫЯ КНІГІ.

Вышлі з друку і паступілі ў рэдакцыю газэты „Савецкая Беларусь“ для рэцэнзіі наступныя кніжкі выданьня Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва:

1. **„З ПАЛЁЎ ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ“**—У. Жылкі. Цана 90 кап. Вершы.
2. **«КАЦЯРЫНА»** Бібліятэка работніцы і сялянкі. П'еса у 2-х дзеях—В. Сташэўскага. Цана 15 кап.
3. **„АСЬВЕТА“ № 1 ЗА 1928 ГОД.** Часопісь Народнага Камісарыяту Асьветы і Саюзу Працаўнікоў Асьветы. Цана 80 кап.

ШАХМАТЫ

№ 3 25-II 1928 г.

Пад рэдакцыяй А. Каспэрскага.

Эцюд К. А. Л. Кубэля (з яго кнігі „150 эцюдаў“).

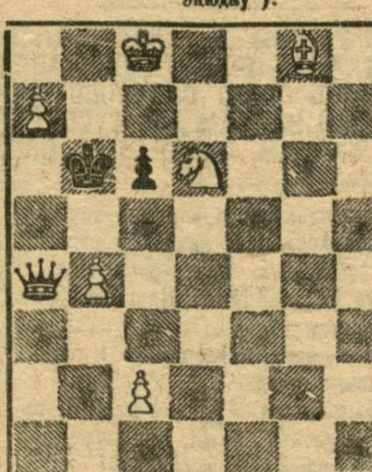

Белыя пачынаюць і выйгрываюць.

Бел. Кр c8, С f8, К d6 п п a7, b4, c2

Чорн. Кр b6, Ф a4 п c6.

Партыя іграна 21-I-27 г. у фінальным турніры газэты «Акцябр».

Бел. Ліўшыц, чорн. Мазэль І.

1. e2-e4 e7-e6, 2. d2-d4 d7-d5 3. К b1-c3 К g8-f6, 4. С c1-g5 С f8-b4, 5. e4-e5 h7-h6, 6. С g5-d2 К f6-d7 лепей было С b4:c3 і К e4 7. Ф d1-g4 Кр e8-f8, 8. С f1-d3 c7-c5, 9 a2-a3 С b4-a5, 10. b2-b4 адважная афяра пешкі.... c5:b4, 11. a3:b4 С a5:b4, 12. h2-h4 К b8-c6 13. К g1-e2 Ф d8-b6, 14. Л h1-h3 a7-a5 лепей было a7-a6, 15. Л h3-g3 g7-g5, 16. h4:g5 h6:g5, 17. Л g3-h3 Л h8:h3, 18. Ф g4:h3 Кр f8-e8, 19. Ф h3-h8+К d7-f8, 20. К c3-b5! С b4-e7, 21. С d2:g5! С e7:g5 22. К b5-d6+Кр e8-e7, 23. Ф h8-g7 К c6:d4? 24. Ф g7:f7+Кр e8-d8, 25 Ф f7:f8+Кр d8-c7, 26. К e2:d4 С c8-d7 агонія 27. Ф f8:a8 Ф b6:d4, 28. Ф a8:a5+Кр c7-b8, 29 Ф a5-a8+Кр b8-c7, 30. Ф a8:b7+Кр c7-d8 31. Л a1 a8+Кр d8-e7, 32. Л a8-e8×.

Энэргічна і сьмела іграна партыя белымі.

ХРОНІКА.

Менск. 26-II а 12 гадз. раніцы ў клюбе „Савгандльслужачых“ пачынаюцца групавыя турніры па шахматах і шашках. «Пераможцы груп будуць залічаны ў фінальныя турніры на чэмпіянат саюзу па г. Менску.

Бэрлін. Міжнародны шахматны турнір скончыўся перамогай Німцовіча+10 з 13; Багалюбаў+9 з палов.; Тартакавер+8; Іонэр+7 з палов.; Гэлінг+7; далей—Рэці, Штэйнэр і Брыкман+6 з пал.

Што слухаць па радыё:

Субота, 25 лютага.

6-00—6-30	„Беларускі Піянэр» па радыё.
6-30—7-10	Беларуская радыё-газэта № 36.
7-10—7-40	Даклад на тэму: „Задачы каапэрацыі ў сувязі з рашэньнем 15 парт. зьезду.
7-40—8-10	Гутарка ЦК ЛКСМ на тэму: „Грамадзкасьць у ліквідацыі няпісьменнасьці“. Даклад Капаевіча.
8-10—10	Канцэрт.

Нядзеля, 26 лютага.

6-00—6-30	„Чырвоная Зьмена“ па радыё.
6-30—7-10	„Беларуская Вёска“ па радыё.
7-10—7-40	Гутарка з хатнімі гаспадынямі на тэму: „8-е сакавіка“.
7-40—8-10	Навіны радыё па радыё.
8-10—10	Канцэрт.

Панядзелак, 27 лютага.

6-00—6-30	Гутарка па радыё-тэхніцы на тэму: Практычнае выконваньне рэгенэратыўнага прыёмніка.
6-30—7-10	Беларуская радыё-газэта № 37.
7-10—7-40	Гутарка 4-я з цыклю: Савецк. законнасьць на тэму: «Як ахоўвае наша заканадаўства працоўных“.
7-40—8-10	Даклад ПКА на тэму: «Папулярызацыя пастаноў 15 парт. зьезду аб працы на вёсцы паліт-асьвет. установамі. Дакладч. тав. Хвасьцюк.
8-10—10	Канцэрт.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР.

ПАСТАНОВА

Савету Народных Камісараў БССР

пра ўтварэньне пры Эканамічнай Нарадзе пры СНК БССР будаўнічай камісіі.

Для палепшаньня будаўніцтва і рацыяналізацыі будаўнічае справы ў БССР, Савет Народных Камісараў БССР **пастанаўляе:**

1. Утварыць пры Эканамічнай Нарадзе пры СНК БССР будаўнічую камісію ў складзе старшыні і 5 членаў, што назначаюцца Эканамічнай Нарадай пры СНК БССР, прычым адзін з членаў зьяўляецца прадстаўніком Народнага Камісарыяту Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі.

2. На памянёную ў арт. 1 гэтае пастановы Камісію ўскладаецца абавязак выяўляць асноўныя недахопы і дасягненьні ў будаўнічай справе, распрацоўваць асноўныя палажэньні, якія рэгулююць пытаньні будаўніцтва, а таксама вырашаць пытаньні практычнага вядзеньня работ па падрыхтоўцы да будаўнічага сэзону і да зьніжэньня будаўнічага індэксу.

3. Пастановы Камісіі набываюць сілу пасьля зацьверджаньня іх Эканамічнай Нарадай пры СНК БССР.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **М. Мароз.**

30 студзеня 1928 г.
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Совета Народных Комиссаров БССР

об организации при Экономическом Совещании при СНК БССР строительной комиссии.

В целях улучшения строительства и рационализации строительного дела в БССР, Совет Народных Комиссаров БССР **постановляет:**

1. Организовать при Экономическом Совещании при СНК БССР строительную комиссию в составе председателя и 5 членов, назначаемых Экономическим Совещанием при СНК БССР, причем один из членов является представителем Народного Комиссариата Рабоче-Крестьянской Инспекции.

2. На упомянутую в ст. 1 настоящего постановления Комиссию возлагается обязанность выявлять основные недостатки и достижения в строительном деле, разрабатывать основные положения, регулирующие вопросы строительства, а также разрешать вопросы, связанные с проведением практических работ по подготовке к строительному сезону и снижению строительного индекса.

3. Постановления Комиссии вступают в силу после утверждения их Экономическим Совещанием при СНК БССР.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **М. Мороз.**

г. Минск. 30 января 1928 г.

Апавяшчэньні.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— Сёньня, 25 лютага, адбудзецца вечар, прысьвечаны 10-цігодзьдзю Чырвонай арміі.

Парадак вечара:

1. Даклад „10 год Чырвонай арміі“.
2. Успаміны з грамадзянскай вайны.
3. Урачыстае абяцаньне піянэраў перад саюзам.
4. Мастацкая частка.
5. Гульні.

Пачатак роўна а 7 гадзіне ўвечары. Уваход толькі па білетах.

— У нядзелю, 26 лютага, дзіцячы ранішнік для дзяцей членаў Дому. Пачатак роўна а 12 гадз. Білеты па мясцкомах.

— У нядзелю, 26 лютага, адбудзецца вечар, прысьвечаны 10 гадавіне Чырвонай арміі, кам. яч. і юнсэкцыі Дому Асьветы. Пачатак роўна а 8 гадз. увеч. Пасьля пачатку ўваход у залю будзе зачынен. Уваход па распаўсюджаных білетах.

— У нядзелю, 26 лютага, а 2-й гадзіне ўдзень у памяшканьні **ЦП БЕЛПРАЦАСЬВЕТЫ** адбудзецца нарада сэкратароў і старшынь бюро кас узаемадапамогі групкомаў, мясцкомаў і вучкомаў гор. Менску.

Яўка абавязкова і без спазьненьня.

ПЭДГАБІНЭТ.

— У аўторак, 28 лютага, у 10 гадзін раніцы адбудзецца **СХОД ГУРТКА ГРАМАДАВЕДАЎ.**

ПАРАДАК ДНЮ:

1. Мэтодыка падрыхтоўкі настаўніка да заняткаў (дакл. тав. Казлова).
2. Асноўныя моманты Савецкай Канстытуцыі ў праграмах грамадазнаўства (дакл. т.т. Фінкельштэйн і Правашынскі).

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА**

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ БАЛАНС

БЕЛОРУССКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО СТРОИТЕЛЬНОГО ТРЕСТА „БЕЛГОСТРОЙ“

НА 30-е СЕНТЯБРЯ 1926 ГОДА.

АКТИВ.

НАИМЕНОВАНИЕ СЧЕТОВ	СУММА Частная	СУММА Общая
1. ИМУЩЕСТВО.		
а) здания и сооружения	155348—73	
б) оборудование и машины	13142—55	
в) прочее имущество	55650—34	224141—62
2. МАТЕРИАЛЫ.		
а) производственные	183066—15	
б) непроизводственные	119139—93	302206—08
3. ГОТОВЫЕ ИЗДЕЛИЯ И ТОВАРЫ.		
а) на складах	2543—68	
б) исполненные работы, но не сданные	121715—12	124258—80
4. ДЕНЕЖНЫЕ СРЕДСТВА И ЦЕННЫЕ БУМАГИ.		
а) касса	5648—35	
б) текущие счета	56948—29	
в) ценные и % % бумаги	3668—82	
г) паи и акции	4878—44	71143—90
5. ДЕБИТОРЫ.		
а) под'отчетные суммы	4379—39	
б) авансы раб. и служ.	29391—04	
в) авансы поставщикам	25607—99	
г) покупатели и потребители	5849—65	
д) работодатели	102489 —	
е) сомнительные долги	88221—29	
ж) расчеты с уполномочен.	5995—04	
з) прочие	12446—82	274380—22
6. ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И ДОКУМЕНТЫ К ПОЛУЧЕНИЮ.		
а) векселя в портфеле	40 —	
б) „ в учете	85848—59	
в) „ бланкированные	9721—70	
г) протестованные векселя	180 —	95790—29
7. НЕЗАКОНЧЕННЫЕ ОПЕРАЦИИ.		
а) незаверш. произв. строит. работ	1192804—96	
б) незавершенное кирпичное производство	92819—46	
в) незаконченные заготовки	2223—71	1287848—13
8. РАСХОДЫ БУД. ОТЧ. ПЕРИОДА		139471—76
9. НЕЗАКОНЧЕННЫЕ ПОСТРОЙКИ И КАПИТАЛЬНЫЕ РЕМОНТЫ		31209—08
10. УМЕНЬШЕНИЕ УСТАВНОГО КАПИТАЛА		26737—19
11. УБЫТКИ ЗА 24-25 ГОД		24747—49
БАЛАНС	—	2601934—56

ПАССИВ.

НАИМЕНОВАНИЕ СЧЕТОВ	СУММА Частная	СУММА Общая
1. Уставной капитал		242000 —
2. Увеличение уставн. капитала		68919—22
3. Резервный капитал		549—17
4. Фонд погашения имуществ.		9391—69
5. Специальные фонды и резервы.		
а) на покрытие сомнит. долгов	88221—29	
б) на покрытие протест. векселей	180 —	88401—29
6. Займы и кредиты.		
а) Наркомфин по долгосрочн. суммам	85000 —	
б) банки под заем хоз. восстан.	260000 —	345000 —
7. Банки по учету векселей		85848—59
8. Разные лица по бланкиров. векс.		9721—70
9. Векселя выданные		71919—95
10. КРЕДИТОРЫ:		
а) Рабочие и служащие	19441—23	
б) поставщики и подрядчики	37711—02	
в) авансы работодателей	1409552—39	
г) покупатели и потребители	75—67	
д) налоги и сборы	32386—51	
е) прочие кредиторы	83375—88	1582542—70
11. Прибыль в 25-26 году		97640—25
БАЛАНС	—	2601934—56

ЗАБАЛАНСОВЫЕ СТАТЬИ.

1. Дебиторы по гарантийн. векселям	85.000 —
2. Залоги полученные	250 —
3. Материалы, принятые на хранение	25—80
ИТОГО	85.275—80
ВСЕГО	2.687.210—36

1. Гарантийные векселя выданные	85.000 —
2. Залогодатели	250 —
3. Депоненты	25—80
ИТОГО	85.275—80
ВСЕГО	2.687.210—36

ВНЕБАЛАНСОВЫЕ СТАТЬИ.

Земля и недра: 20.070 гектор по оценке в довоенных руб. 18.468—86.

Управляющий **Н. А. ПОЛЯКОВ.** Главбух **И. А. СОЛОМОНОВ.**

СЧЕТ ПРИБЫЛЕЙ И УБЫТКОВ.

ДЕБЕТ

		СУММА Руб.	СУММА Коп.
1.	Убыток от подсобных предприятий	4970	46
2.	Торговые расходы	52156	27
3.	Обще-административ. расходы правления и отделений	112254	57
4	Проценты уплоченные	14957	13
5.	Убыток по выбывшему имуществу	1484	31
6.	Фондирование сомнительн. долгов.	38466	02
	ВСЕГО	224288	76
	Прибыль за 25—26 г.	97640	25
	ИТОГО	321929	01

КРЕДИТ

		СУММА Руб.	СУММА Коп.
1.	Валовая прибыль от строит. работ	226389	51
2.	Валовая прибыль от реализации готовых изделий и материалов	56524	91
3.	Проценты полученные	4285	38
4.	Поступления сомнит. долгов	8458	69
5.	Доходы за прошлый год	23031	96
6.	Прочие	3238	56
	ВСЕГО	321929	01
	ИТОГО	321929	01

Распределение прибылей за 25-26 г. согласно постановления Президиума ВСНХБ от 21-V-27 г. (прот. № 34) и от 3-II-28 г. (прот. № 18):

а) на уплату подоходного налога 10 проц.	Руб. 9.764—02
б) в Госбюджет	Руб. 4.000 —
в) в фонд улучшения быта рабочих и служащих	Руб. 8.787—62
г) на покрытие убытка до отчетного года	Руб. 24.747—49
д) на увеличение уставного капитала	Руб. 50.341—12
ВСЕГО	Руб. 97.640—25

Управляющий **Н. А. ПОЛЯКОВ.** Главбух **И. А. СОЛОМОНОВ.**

Настоящий баланс, счет „Прибылей и убытков“ и распределение прибылей утверждены Президиумом ВСНХ БССР в заседаниях от 21-V-27 г. (прот. № 34), от 27-VIII-27 г. (прот. № 51) и от 3-II-28 г. (прот. № 18) и Контрольно-Финансовым Управлением к опубликованию разрешается.

15 февраля 1928 г. Нач. КФУ ВСНХ БССР **ПОГОСТСКИЙ.**

Што чытаць да 8-га сакавіка.

1) Ленін—Міжнародны дзень работніц.
2) Баярская—Клара Цэткін.
3) Баярская—Жанчына пад гнётам капіталу.
4) Г. Александр—Пагроза вайны і работніца капіталістычных краін.
5) Няўстроева—Жанчына ў барацьбе за камуну.
6) Богат—Работніца і сялянка ў Чырвонай арміі.
7) Сташэўскі—Кацярына (п'еса на бел. мове).
8) Граеўская—Як савецкая ўлада ахоўвае здароўе маткі і дзіцяці.
9) Богат—Работніцы і сялянкі на варце СССР (на бел. мове).

ТЭАТР-КІНО.

ДЗЯРЖАЎНЫ ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР.

Субота, 25 лютага **„ОВЕЧИЙ ИСТОЧНИК“.**

Білеты ў касе тэатру.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА». ГРАНДЫЁЗНЫ ФІЛЬМ **„ХАЗ-ПУШ“** ХУТКА! «Парижский сапожник». Звыш праграмы «КРЫМ ЗОВЕТ» Землятрасеньне ў Крыме.

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“. ГРАНДЫЁЗНЫ МАСТАЦКІ ФІЛЬМ **„ПРОВОКАТОР“** («У ПАУТИНЕ») драма ў 7 частках. Пачатак сэансаў у 6, 7 з пал., 9 і 10 з пал. гадз. веч.

КІНО «ПРАЛЕТАРЫ». БЫТАВЫ ФІЛЬМ **„ОРДЕР НА ЖИЗНЬ“** драма ў 6 част. Звыш праграмы—КІНО-ХРОНІКА САВКІНО (апошні выпуск). Пач. сэансаў у 7, 8-45 і 10 з пал. гадз. веч.

КІНО „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ“. Толькі 3 дні — 24, 25 26 лютага — да дню 10-ай гадавіны Чырвонай Арміі. **„ДНИ БОРЬБЫ И ПОБЕД“.**

СЁНЬНЯ, 25-II, РОЎНА А 6 ГАДЗІНЕ ЎВЕЧАРЫ Ў КЛЮБЕ САЮЗУ ДРУКАРОЎ (Ленінская, 13) АДБУДЗЕЦЦА СХОД ПРАФАКТЫВУ Г. МЕНСКУ

У ПАРАДКУ ДНЮ—даклад старшыні ЦСПСБ тав. ПЕРАПЕЧКА аб выніках фінска-нарвэска-расейскай канфэрэнцыі прафсаюзаў.

Уваход па білетах, разасланых па саюзах.

ОБ'ЯВЛЕНИЕ.

Негореловской таможней в здании Таможенного Управления (гор. Минск, Суражская ул., 10), **28-га СЕГО ФЕВРАЛЯ В 12 ЧАСОВ ДНЯ будут произведены ТОРГИ** на сдачу в арендное пользование, по условиям соглашения на месте, на недвижимое имущество, расположенное на станции Минск МББ ж. д. (во 2-м парке), а именно:

1. Пакгауз досчатый с каменной частью на каменном фундаменте площадью 112 кв. саж., крытый железом, с мостовой, переездом через пути, сторожевой будкой, электрическим освещением.
2. Крытая рампа (платформа) площ. 100 кв. саж. на каменных столбах, крытая железом, с мостовой и электрическим освещением.

ПРИМЕЧАНИЕ: Так как назначенные на 20-е февраля сего года торги не состоялись вследствие неявки достаточного количества соревнователей, настоящие торги, как вторичные, состоятся при любом количестве соревнователей.

ТАМОЖНЯ.

ЗАВОЧНЫЯ КУРСЫ КІНО-СЦЭНАРЫСТАЎ І МЭХАНІКАЎ.

Умовы прыёму і праграмы высылаюцца за 8 кап. марку.

АДРАС: Масква, 9, Тверская, 35.

Расьнянскі сельсавет, Расьнянскага раёну, Аршанскай акр. выклікае на 10 сакавіка г. г. гр-ку **ІНДЗЮКОВУ Дарку Паўлаву**, якая знаходзіцца невядома дзе, па справе скасаваньня шлюбу з гр-ам **ШАПЯЛЁВЫМ Аляксеем Кірылавым.**

ЗГУБЛЕНЫ:

— Сяброўская кніжка № 631 Азарава С. Я., выд. Магілеўск. акр. праўл. саюза мэдсантруд кв. № 292.

— Конская кніжка за № 158 Жука Г. П. гр. Горнаўскага с.-с., Плешчаніцк. раёну кв. № 292а.

— Спраўка аб праслуханьні курса 7-га кл. Вішнеўскага А. А., выд. Чэрвенскай сямігодкай кв. № 293.

— Сяброўская кніжка № 1026 Мухіна Н. Ф., выд. Менскім саюзам працасьветы, кв. № 294.

— Вучотна-вайсковая кніжка Мухіна Н. Ор., выд. Бабруйскім акрваенкаматам, кв. № 295.

— Сяброўскі білет Агароднікавай Н. Ф., выд. Музтэхнікумам, кв. № 296.

— Сяброўскі білет № 26052 Пятроўскага С. М., выд. саюзам сельгаслесрабочых, кв. № 297.

— Пашпарт Хэнтавай П. С., выд. Менакрміліц., кв. № 298.

— Лекавая кніжка Хэнтава С. І., выд. Менакрстрахкас., кв. № 299.